

maa & ilma

*Muutu
aidosta
älykkääksi*
s. 14

*Lasten kanssa
reissussa s. 10*

*Ihmisyyden
ytimessä s. 20*

Erkki the EUROSAURUS



Maija-Riitta Ollila:

”Voisiko todellinen älykkyys olla kykyä muuttaa omaa toimintaansa ja sitä kautta omaa luonnettaan?”

Päätoimittajalta 3

Uutisia ja ajankohtaista 4

Kenttäpiispa 5

Lentosuukko 7

Ammattiesittelyssä **terminaaliopas** 8

Lapsiperhe lentoasemalla 10

Aika **muuttua?** 14

Lintuja ja ihmisiä 20

Eurosaauruksen eväät 26

Turkin monet tarinat 32

Täysosumia 36

Terminaalilegendoja 38

Leijat 38

Viisi tähteä 39

Erkki Toivanen:

”Nykyisin on helppo kääriä rahaa, mutta sen myötä myös arvot menevät helposti sekaisin.”



Työstä, inhimillisyydestä ja onnesta

Onko ihminen työpäivää vai työpäivä ihmistä varten, pohtii filosofi **Maija-Riitta Ollila**. Yksinkertaista vastausta ei ole, mutta filosofi antaa monta uutta näkökulmaa asiaan. Omaan elämäänsä soveltuvan vastauksen voi jokainen pohtia itse. Toimittaja **Erkki Toivasen** mielestä elämän tarkoitus taas tiivistyy työn ja levon oikeanlaiseen suhteeseen ja pienistä asioista iloittamiseen. Myös Finaviassa asian pohtiminen on ajankohtaista.

Menneenä talvena ja keväänä Finaviassa on viimeistelty oman toimintatavan uudistamista. Me haluamme palvelulla välittömiä asiakkaitamme, lentoyhtiöitä ja matkustajia, entistä tehokkaammin. Samalla tehtävämme on tukea koko elinkeinoelämän menestymistä. Meillä ilmaliikenteessä työskentelevillä on merkittävä rooli, kun Suomi halutaan siirtää syrjäisestä Euroopan kolmasta keskeiseksi kansainväliseksi toimijaksi. Lentoliikenne poistaa kahlitsevat rajat.

Kaikki uudistukset voidaan viedä läpi vain henkilöstön avulla. Avainasemassa ovat esimiehet, jotka soveltavat uusia ajatuksia käytännön tasolla. Motivoituneet työntekijät ovat jokaisen työyhteisön valtti. He ovat avoimia ja innostuneita ja tuovat koko yhteisön toimintaan luovan panoksensa.



Irmeli Paavola

Uudistusten myötä Finaviassa on pohdittu paljon sitä, millaisin toimin koko työyhteisö saadaan nauttimaan tehtävistään ja työskentelemään yhteisen päämäärän hyväksi.

Tässä Maa&Ilman numerossa paneudumme kokeiden vaikuttajien johdattamina pohtimaan työelämän nykyvauhdin mielekkyyttä, työnilon ja ihmisyden arvokkuutta. Onko tarpeen uhrata kaikki voimansa työlle ja siinä menestymiselle, vai tuoko elämän monien puolien kokeminen lopulta tyydyttävämmän tuloksen?

Finavian pääjohtaja **Samuli Haapasalo** julkaisi viime syksynä toimittaja, runoilija **Nina Pinjolan** kanssa teoksen *Aves/Linnut*. Lehtemme haastattelussa hän puhuu luovuuden ja mielikuvituksen merkityksestä kiteyttäen asiaa näin:

- Finaviassakin ihmiset tekevät palveluammattisena sen työn, joka on suomalaisen yhteiskunnan kannalta tärkeää. Tavoittelemme hyvinvointia yhteiskunnalle, ja samalla kaikki kiertyy takaisin yleisinhimillisiin asioihin ja syvimmiltään inhimilliseen onneen. Organisaatio, ihmisten paras ja luova työ voidaan yhdistää.

maa&ilma

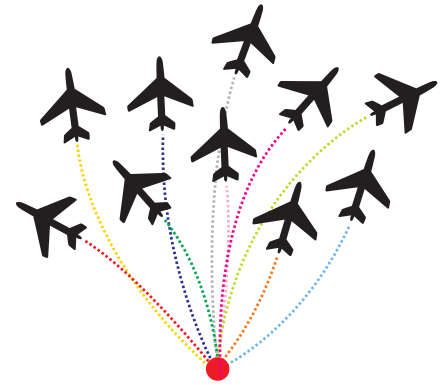


Finavian lehti matkustajille 2/2007, ISSN 1796 - 6957, julkaisupvm 4.7.2007 ● **Julkaisija** Finavia, PL 50, 01531 Vantaa puh. (09) 82 771, faksi (09) 8277 2090 ● **Päätoimittaja** Irmeli Paavola, irmeli.paavola@finavia.fi puh. (09) 8277 2002, faksi (09) 8277 2090 ● **Toimitus** Mediafocus Oy, toimitus@mediafocus.fi ● **Valokuvat** Marja Helander ja Jyrki Komulainen ● **Ulkoasu** Lasse Rantanen **Graafikko** Jaska Poikonen ● **Painopaikka** Libris Oy ● **Paperi** Galerie Art Silk ● **Painosmäärä** 30 000

FINAVIAN LEHTI LENTOMATKUSTAJALLE 2 / 2007

Lisää valinnanvaraa kohteisiin

Helsinki-Vantaan lentoyhteydet paranevat entisestään kesäkaudella 2007. Lentoasemalta pääsee silloin entistä useampaan kohteeseen, ja nykyisille reiteille tulee lisää tarjontaa.



Helsinki-Vantaalta avautuu suora reittiyhteys kuuteen uuteen kohteeseen. Kaikkiaan kesäkaudella pääsee siten yli 110 reittikohteeseen eri puolille maailmaa! Myös useiden kohteiden vuorotiheyttä on lisätty. Helsinki-Vantaalta on viikossa keskimäärin 1 100 lähtöä ulkomaille ja 700 lähtöä kotimaahan.

Toukokuun alussa Helsinki-Vantaalla aloitti liikennöinnin uusi lentoyhtiö.

Espanjalainen Clickair lentää Helsinki-Vantaalta Barcelonaan neljästi viikossa. Kesäkaudella Barcelonaan lentävät myös Blue1 ja Finnair.

Kesällä ja keväällä aloittavia uusia reittikohteita Euroopassa ovat Bukarest, Gdansk, Lissabon, Ljubljana ja Nürnberg. Myös Aasian-liikenteen kasvu jatkuu, kun Finnair aloittaa kesäkuussa suorat lennot Intian Mumbaihin ja lisää vuorotiheyksiä

useisiin Aasian kohteisiin.

Pelkästään tämän vuoden tammi-maaliskuussa matkustajamäärät ovat kasvaneet kansainvälisessä liikenteessä 11,8 prosenttia ja kotimaan liikenteessä 0,8 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Nopeinta kasvu on ollut Aasiaan suuntautuvassa liikenteessä, jossa matkustajamäärät ovat kasvaneet yli 35 prosenttia.

Rullausteitä kunnostetaan kesällä

Finavia aloitti Helsinki-Vantaan lentoaseman rullaustieremontin 12.4.2007. Lento-matkustamisen sujuvuutta entisestään lisäävän perusparannustyön on suunniteltu valmistuvan syyskuun lopussa.

Remontissa kiitotie 1:n vieressä kulkeva rullaustie saa uuden asfalttipäällysteen sekä uudet keskilinja- ja reunavalot, ja sen yhdysteiden liittymiä levennetään. Parannustyöt mahdollistavat rullaustien entistä tehokkaamman käytön huonoissakin sääolosuhteissa. Liittymien leventäminen helpottaa isojen koneiden kääntymistä rullaustiellä. Perusparannuksen kustannusarvio on seitsemän miljoonaa euroa.

Tietoa töiden vaikutuksista esimerkiksi

laskeutumis- ja lento-onlähtösuuntiin löytyy osoitteesta www.finavia.fi/rullaustieremontti.

Lentokonemelu voi tilapäisesti lisääntyä Tikkurilan suunnalla sekä Pohjois- ja Itä-Helsingissä parannustöiden aikana. Työvaiheita on useita, ja sääolosuhteet saattavat vaikuttaa töiden edistymiseen. Syyskuun loppupäivistä alkaen työt rajoittuvat asematasoalueelle, eikä niillä ole siten enää vaikutusta lentoliikenteeseen.



Yli 16 miljoonaa matkustajaa

Finavian vuoden 2006 tulos oli 22,8 miljoonaa euroa. Parannusta edellisvuoteen verrattuna oli 0,6 miljoonaa euroa. Lentoliikenteen voimakkaan kasvun myötä muuttuvat turvamääräykset aiheuttivat kuitenkin runsaasti kustannuspaineita ja uusia toiminnallisia haasteita.

Finavian lentoasemien kautta kulki vuonna 2006 yhteensä yli 16 miljoonaa matkustajaa. Erityisesti kansainvälinen liikenne kasvoi voimakkaasti. Liikenteen kasvun myötä sekä turvatarkastukseen että lentoasemien kunnossapitoon on täytynyt kohdentaa entistä enemmän varoja. Toimintakulujen kasvua aiheuttivat polttoaineiden hintojen nousu, kunnossapidon hankinnat sekä talvikauden vaikeiden sääolosuhteiden vuoksi lisääntynyt liukkauden torjuntakemikaalien käyttö.

Merkittävimmät korvausinvestoinnit aloitettiin lennonvarmistuksen järjestelmä- ja tilauudistuksilla. Rovaniemen uusi lennonjohtotorni

valmistui loppuvuodesta 2006, ja operatiiviseen käyttöön se otetaan vuoden 2007 aikana. Lisäksi aloitettiin Rovaniemen, Kuopion, Tampere-Pirkkalan ja Jyväskylän lentoasemien tutkaesitysjärjestelmien uusiminen.

Liikenteen sujuvuutta parannettiin rakentamalla uusia tai laajentamalla vanhoja asematasoja Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Vuoden 2006 aikana Helsinki-Vantaan lentoasemalla aloitettiin myös uuden pysäköintitalon rakentaminen ja ulkomaanterminaalien laajentaminen. Oulun lentoasemalle valmistui uusi kunnossapitotukikeskus.



”kenttäpiispa”

Ihmisvuorien voittajat

Voiko työssä jaksaa, voiko siinä uudistua, jos se on muuttamassa yhteisöllisestä ja luovasta ihmisyyden toteuttamisesta yksilölliseksi selviytymistaisteluksi? Onko se mahdollista, jos äärimmäisen tehokkuuden nimissä joutuu takaisin orjuuden ikeeseen?

Makeita yksilö- ja tiimiporkkanoita tarjoamalla saadaan työtoverit ja ryhmät kilpailemaan keskenään. Lisäpotkua liikkeisiin sivaltavat miltei kvartaalisesti uhkaavat YT-neuvottelut. Ruoska ei läjähdy ihon pintaan, vaan sieluun ja mieleen. Souda, souda, jotta kaleeri kulkisi!

Norjalainen taiteilija Eduard Munch on maalannut seinäkokokoisen taulun, jossa ihmiset yrittävät kiivetä toistensa yli tavoittaakseen huipulla hehkuvan valon. Heistä muodostuu ylöspäin vääntäytyvä ihmisvuori, jossa heikommat jäävät alle ja musertuvat. Vain vahimmat pääsevät perille.

Vaiutelma on kuin kihisevässä muurahaispesässä – mutta ilman tuollaisen pesän outoa sosiaalisuutta.

Sama ajatus on myös Gustav Viegelandin veistämässä kivi-monoliitissa, joka seisoo Oslossa keskellä hänen nimeään kantavaa puistoa. Myös tuo teos kuvaa ihmisiä, jotka yrittävät kavatua toistensa yli ja ryömiä ylös kohti paikkaa auringossa.

Olen katsellut kumpaakin teosta iho kananlihalla. Niissä heijastuu sekä nietzcheläinen hurma huippuja tavoittelevasta yli-ihmisestä että sosiaalidarwinistinen ajatus vahimman ja nokkelimman oikeudesta syrjäyttää heikot ja hitaat.

Samanlaisia ihmisryöykkiöitä syntyi – niin kerrotaan – Auschwitzin kaasukammioihin, kun ali-ihmisiksi ja ihmiskunnan syöpäläisiksi leimatut sisaremme ja veljemme yrittivät epätoivoisesti kiivetä toistensa yli pakoon tukahduttavaa kaasua.

Nämä ovat todella ikäviä mielikuvia ja ajatushyppyjä. Jostain niistä vain on putkahtanut mieleen, kun olen seurannut maapalloistumisen varjoa myös lähipiirini ihmisissä ja perheissä.

Elinkeinoelämän ja kulttuurin globaalissa verkottumisessa on paljon hyviä puolia, mutta nykymentolaa siitä maksetaan ehkä vielä tosi kova hinta. Kertokaapa, suuret johtajat, kuka tässä lopulta voittaa?



Tampereen hiippakunnan piispa
Juha Pihkala

Kuva **Eriika Ahopelto**

Liikenteen ekotehokkuus vertailussa

Finavia on osallistunut muiden väylälaitosten ohella FIN-MIPS Liikenne -tutkimushankkeeseen, jossa arvioitiin Suomen liikenteen luonnonvarojen kulutusta eli ekotehokkuutta – ensimmäistä kertaa myös infrastruktuurin rakentamisessa ja ylläpidossa. Kulutus on laskettu käyttäen niin sanottua MIPS-lukua, joka kuvaa tietyn palvelun koko elinkaaren aikaista luonnonvarojen kulutusta suhteessa hyötyyn.

Lentoliikenne kuluttaa matkustettua kilometriä kohden vähemmän uusiutumattomia luonnonvaroja kuin henkilöauto tai juna. Lentoliikenteessä infrastruktuurin tarve on vähäinen ja sen käyttö tehokasta. Vähiten uusiutumattomia luonnonvaroja kuluttaa kulkeminen metrolla, linjautolla ja polkupyörällä, eniten kulkeminen henkilö- ja pakettiautolla.

MIPS-menetelmä on apuväline, jota voidaan käyttää luonnonvarojen kulutuksen arviointiin esimerkiksi liikennejärjestelmän suunnittelussa ja väylähankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa.

MIPS-menetelmä on apuväline, jota voidaan käyttää luonnonvarojen kulutuksen arviointiin esimerkiksi liikennejärjestelmän suunnittelussa ja väylähankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa.



Lentoasemalta vesitse eteenpäin?

Suuntautuuko matkasi Kuopion seudulle? Kaikille Sydän-Savoon lentäville on tiedossa jännittäviä uutisia. Kuopion lentoaseman välittömään läheisyyteen, runsaan sadan metrin päähän matkustajaterminaalista, valmistuu loppuvuodesta 2007 järviterminaalisaatama ja veneväyläline. Kesällä 2008 Kuopioon saapuvat matkustajat pääsevät tilauksesta jatkaa matkaa lentoasemalta laivalla suoraan Kallavesi-Saimaan järviluontoon. Laivalla pääsee muun muassa Kuopion

saatamaan tai Tahkolle.

Terminaalissa toimii koko vuoden: talvella voit jatkaa matkaasi moottorikelkalla vaikka Tahkon kauniisiin maisemiin.

Terminaalista tulee alueen matkailuyritysten yhteinen palvelupiste, jota isännöi satamaisäntä. Hanke on maailmassa ainutlaatuinen.

Helsingistä Kuopioon liikennöivät Finnair, Blue1 ja Finncomm Airlines. Arkisin reittilentoihin on 11 kertaa päivässä.

Lisätietoja: www.kuopionlentoasema.fi



Joulupukin lentoasemalle uusi torni

Kuten tarkkasilmäiset pohjoiseen matkustajat ovat huomanneet, Joulupukin virallisen lentoaseman eli Rovaniemen lentoaseman uusi maamerkki on jo jonkin aikaa seissyt kentän laidalla.

Laitteiden ja järjestelmien huolellisen testaamisen jälkeen ensimmäiset työntekijät pääsevät suunnitelmien mukaan ohjaamaan liikennettä uudesta tornista elokuussa 2007.

Uudessa uljaassa tornissa katsekorkeus maanpinnasta on tällä hetkellä Suomen korkein eli 32 metriä, vaikka torni sijaitseekin seitsemän metriä kiitotien pinnan alapuolella.

Laitteiden sekä työpisteen suunnittelussa ja sijoittelussa on kiinnitetty alusta alkaen erityistä huomiota ergonomiaan. Suunnittelussa on myös täytynyt ottaa huomioon sellaisiakin seikkoja, joita etelän asukkaat eivät heti tulisi ajatelleeksi, esimerkiksi kirkkaan kevätauringon sekä hohtavanvalkoisten hankien sokaiseva yhdistelmä. Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan muun muassa tietynlaisilla ikkunalaseilla, joiden ansiosta uudessa tornissa selvittää nyt kirkkainakin kevätpäivinä ilman aurinkolaseja.

Muumin ja Luhdan maihinnousu

- Äiti katso, Muumeja! hihkutaan todennäköisesti alkukesästä alkaen useilla kielillä Helsinki-Vantaan lentoaseman porttialueella portin 26 kupeessa.

Tove Janssonin Muumit tunnetaan joka maailmankolkassa. Muumitavaroiden erikoisliike Moomin shop sopii siis hyvin juuri lentoasemalle, missä kansainvälisten matkustajien osuus on nyttemmin merkittävästi kasvanut.

Liikkeestä löytävät suosikkinsa niin Muumipeikon, seikkailuja kaipaavan Muumipapan, kipakan Pikku-Myyin kuin Tuu-Tikinkin ystävät. Kaikki muutkin Muumi-laakson tutut hahmot seikkailevat erilaisissa käyttö- ja koriste-esineissä, kuten astioissa, kirjoissa ja koruissa. Viimeksi mainitut mahduttavat helposti lentomatkustajankin tulauskassiin. Tiesithän, että monet aikuisetkin lukevat Muumeja mielellään?

- Myymäläkonsepti on niin sanottu ”elämymyymälä”, jossa asiakas saa kokonaisvaltaisen kokemuksen Toven alkuperäiskirjojen pohjalta rakennettuun muumien maailmaan, selvittää Moomin Characters -yhtiön toimitusjohtaja **Sophia Jansson**.

”Luhta linjat leikkaa”

Helsinki-Vantaan tavoitteena on olla Euroopan johtava matkustajalentoasema. Lentoasemalle avattavilta myymälöiltä edellytetään laadukkuutta. Niinpä myös porttialueen toisen uuden myymälän tuotteissa liputetaan suomalaisen laadun puolesta.

Toukokuussa avatun, lähes puolensadan neliömetrin uudentyypipisen Luhta shopin valikoimista löytyy kattava valikoima Luhdan Sport- ja Fashion- sekä Home-tuotteita. Myös lentomatkustajien tarpeet on otettu valikoimissa huomioon.

Luhta tunnetaan laajasti kansainvälisesti menestyneistä vapaaajan vaatteistaan, mutta valikoimiin kuuluvat myös muotimallistot sekä kodintekstiilit ja astiat.

Teksti: Hanna Mylly

Kuva: Marja Helander

Replikkisitaatti ja taustatiedot:

Meidän kenttä / Vappu Aura



Pauliina Ahokas

”Olen horoskooppimerkiltäni kaksonen ja tyytyväisimmilleni silloin, kun siirryn paikasta toiseen. Matkustustyö siis sopii minulle paremmin kuin monille muille. Minulla on aina lentokoneessa ikkunapaikka, tyyny ja peitto. Nukun koneessa yleensä hyvin. Toisaalta lentomatalla vaikkapa Helsingistä Tokioon ehtii miettiä ja tehdä yllättävän monia asioita, sellaisiakin joita ei muuten ehkä ehdi.

Lennän vuosittain eri puolille maailmaa paikkoihin, joissa suomalaisella musiikilla on kysyntää. Reissu, jota en koskaan unohda, oli tammikuussa 2006 tekemäni työmatka Ranskan Cannesiin. Suomi isännöi siellä maailman merkittävimmän kansainvälisen musiikkialan ammattilaisten tapahtuman eli Mide-min 40-vuotis-avajaisiltaa. Teimme välilaskun Kööpenhaminan lentokentälle, jonne jäimme nalkkiin 49 tunniksi huonon sään takia. Voitte uskoa, että siinä kului muutama samppanjalasilinen hermojen rauhoittamiseksi. Lisäksi minulle kehittyi akne poskeen, kun puhuin lähes taukoamatta puhelimesta. Pääsin lopulta takaisin Helsinkiin, mistä lensin artisteille, ministereille sekä muille yhteistyökumppaneille tilaamallamme charter-koneella Nizzaan. Siitä lähtien meillä on firmassa ollut sääntönä, että talvisaikaan ei minnekään lennetä Köpiksen kautta.

Olen asunut eri maissa ja siis tottunut olemaan pois Suomesta, eikä se tunnu mitenkään vaikealta tai vieraalta. Rakkaitani kaipaen sitäkin enemmän - siksi lähteminen saattaakin olla monta kertaa hankalaa. Kun pääsen perille ja tapaan intohimoisesti työhönsä suhtautuvia, persoonallisia ja karismaattisia ihmisiä, saan heistä kuitenkin valtavasti energiaa.

Parasta on, jos mieheni on vastassa lentokentällä kun palaan. On kiva tulla kotiin, kun pääsee heti tuttuun ja rakkaaseen syliin. Yleisesti ottaen työmatkalta palatessani olen niin väsynyt, että päällimmäinen toive on päästä omaan sänkyyn nukkumaan.”



Pauliina Ahokas

1991-1994 Cafe Nouveau -jazzklubin ohjelman tuottaja sekä Repe-rockklubin markkinoija-tiedottaja, Tšekki, Praha.

1994-1998 Freelance-toimittaja musiikki- ja aikakauslehdissä.

1998 Musiikkitieteen maisteri, Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulu.

1998-1999 Down By The Laituri -kaupunkifestivaalin markkinointi- ja tiedotuspäällikkö.

1999 Etnomusikologian lehtorin viransijainen. Joensuun yliopisto.

1999-2002 Arts Manager, Suomen Lontoon-instituutti.

2002- Johtaja, Music Export Finland -kevyen musiikin vientirengas.

2005- Johtaja, Music Export Finland.

Teksti: Tuuli Daavittila

Kuva: Ari Talusen



”Olen oppinut lukemaan ihmisten kasvoilta, kuka on avun tarpeessa.”

Teksti Tuuli Daavittila

Kuva Marja Helander

Aulista apua terminaaaleissa

Terminaalioipas Pirjo Haikala

Aikaisin aamulla on lähtöauloissa vilkasta. Kun aamuruuhka helpottaa, voimme hengähtää puolisen tuntia, ehkä tunninkin, kunnes New Yorkin kone saapuu kello 8.50. New Yorkin -lennolla saattaa tulla 300 matkustajaa, joista joskus jopa kaksi kolmasosaa jatkaa johonkin päin Eurooppaa. Siinä on täysi työ opastaa jatkomatkustajia terminaalissa turvatarkastukseen ja oikeille lähtöporteille.

Iltapäivisin Aasiasta saapuu päivittäin kolme–neljä samanlaista satsia. Lentojen

välissä pidämme myös opastuskierroksia erilaisille ryhmille.

Elekieli

Englanti on täällä lentoasemalla melkein pä toinen äidinkielemme. Lisäksi ruotsi on pakollinen ja kaikki muut kielet ovat hyödyksi. Itse puhun saksaa ja osaan joitakin fraaseja venäjäksi. Kohtaan kuitenkin päivittäin matkustajia, jotka tulevat juttelemaan minulle kielellä, jota en ymmärrä saanaakaan, esimerkiksi kiinaksi tai japaniksi. Onneksi on aina toimiva elekieli.



Lattia

Ennen kuin kolmisen vuotta sitten aloitin terminaalioppaana, olin jo ehtinyt olla vähän aikaa töissä lentoaseman infopisteessä. Suurin ero tiskin takana työskentelemiseen on se, että kun aiemmin ihmiset tulivat minun luokseni, nyt minä menen useammin heidän luokseen.

Lattialta lentoaseman näkee ihan eri silmin – huomaa ruuhkapisteet heti ja sen, miten ihmiset liikkuvat ja toimivat eri tilanteissa. Olen oppinut lukemaan ihmisten kasvoilta, kuka on milloinkin avun tarpeessa.

Apu

Joskus matkustajat ensin kieltävät tarvitsevänsä apua, mutta ovat lopulta tyyty-

väisiä kun saavat sitä. Kokeneimmat matkustajat pyytävät herkemmin apua, vaikka joskus voisi luulla asian olevan juuri päinvastoin. Olen myös huomannut, että lapsiperheet haluavat usein selviytyä itsenäisesti ja opettaa jälkikasvulleen, miten lentoasemalla toimitaan.

Ennemmin kysyn

Ulkomailla ollessani pyrin käyttämään lentoasemien palveluja ja ehkä vertailenkin asemia keskivertoa enemmän. On mukava saada henkilökohtaista palvelua, ja sen vuoksi käännyin automaattien sijaan mieluummin lähtöselvitysvirkailijan puoleen. Jos jotain olen tässä työssä oppinut niin sen, että kannattaa kyllä enemmän kysyä kuin harhailla yksinään.

t i e s i t k ö ?

Milloin kaikkien lentoasemien reaaliaikaiset lentotiedot ovat Internetissä?

Finavia aloitti vuonna 2006 nelivuotisen projektin, jonka myötä kahdenkymmenen lentoaseman lentotiedot saadaan näkyville Internetiin. Helsinki-Vantaan lentotiedot ovat löytyneet netistä jo pidemmän aikaa samoin kuin Tampere-Pirkkalan tiedot. Sittemmin palvelu on avattu myös Kittilän ja Porin lentoasemien sivuilla, ja seuraavaksi ovat vuorossa Oulu ja lokakuussa Rovaniemi.

Mitä tehdä turvatarkastuksessa, jos on metalli-implantti ihon alla?

Lääkärintodistusta ihon alla olevasta proteesista tai muusta vastaavasta ei vaadita. Useilla matkustajilla kuitenkin on sekä suomen- että englanninkielinen todistus, mikä on turvatarkastuksissa koettu hyväksi asiaksi. Todistuksen voi esittää tarkastajalle ennen tarkastusta, jolloin käsintarkastus suoritetaan heti eikä turvaporin läpi tarvitse kulkea useita kertoja.

Nestemäiset lentoasemaostokset matkustamoon?

Turvatarkastuksen jälkeiseltä alueelta ostetut kosmetiikka-, parfyymi- ja alkoholituotteet saa viedä lentokoneen matkustamoon, sillä EU:n nestekiello ei koske niitä. Jatkolentojen ostokset pakataan EU-määräysten mukaisesti. Yhdysvaltoihin suuntautuvilla jatkolennoilla voi olla tiukemmat nestesäännöt, joten ostosten vienti lentokoneeseen vaihtokentällä kannattaa tarkistaa lentoyhtiöltä.

Lääkkeet matkustamoon?

Matkustaja saa pääsääntöisesti ottaa matkustamoon koko lentomatkan aikana tarvittavat lääkkeet. Lääkkeiden aitous on pyydyttävä todistettava turvatarkastuksen yhteydessä. Reseptilääkkeiden osalta riittää, että mukana on omalla nimellä kirjoitettu resepti tai vastaava dokumentti tai että lääkepakkauksessa on omalla nimellä varustettu apteekin lipuke. Lääkkeet tulee säilyttää alkuperäispakkauksissa, ja nestemäiset lääkkeet pitää ottaa laukusta pois turvatarkastuksen ajaksi, sillä ne tarkastetaan erikseen.



LAPSIPERHE *lentoasemalla*

Tunnetko jo lentoaseman palvelut lapsiperheelle?

Tähän **”lapsiperheen käsikirjaan”** on koottu

hyödyllistä lentokenttätietoa helppolukuisessa muodossa.

Ota Helsinki-Vantaan lentoaseman aakkostettu

palveluhakemisto talteen vanhemmille, mummeille

ja kummeille myös myöhempää käyttöä varten!

Teksti: Hanna Myllys

Valokuvat: Marja Helander



palvelut lapsiperheille:



A

Apteekki

Lentoaseman apteekki löytyy ulkomaanterminaalilin tuloaulasta 3. Se palvelee maanantaista sunnuntaihin kello 8–18.

E

Ensiapu

Pienten haavereiden paikkaukseen voi hätätilassa pyytää laastarin tai muuta paikkaustarviketta lähimmältä henkilökunnan edustajalta. Vakavampien vammojen yhteydessä henkilökunta hälyttää paikalle pelastuslaitoksen ensiapuryhmän, joka on paikalla muutamassa minuutissa.

Katso myös *Apteekki*.

Eksyminen

Toisistaan eksyneet lapset ja vanhemmat saavat apua henkilökunnan edustajilta, jotka voivat tarvittaessa kuuluttaa eksyneitä.

K

Kolikoilla toimivat leikkivälineet

Monia erilaisia autoja ja lentokoneita on sijoitettu lasten käyttöön eri puolille lentoasemaa sekä yleisötiloihin että porttialueelle. Portin 15 läheisyydessä on myös Sega-Rally-pelejä.

L

Lastenhoitohuoneet

Useimpien saniteettitilojen yhteydessä on myös erillinen lastenhoitohuone. Niissä on vaipanvaihtotaso ja useimmiten myös potta. Muutamissa lastenhoitohuoneissa (esimerkiksi tuloaulan 2 lastenhoitohuoneessa ja portin 20 leikkihuoneen viereisessä lastenhoitohuoneessa) on myös tavalista pienempi WC-istuin.

Katso myös *Vaipanvaihto*.

Lastenrattaat

Lastenrattaita isompien, itsenäisesti istuvien lasten kuljettamiseen voi lainata käyttöön porttialueelta heti turvatarkastuksen jälkeen. Toisinaan on myös mahdollista viedä lapsi omilla rattailla portille asti, mutta tarkista asia vielä lähtöselvityksen yhteydessä.

Leikkihuone

Lentoasemalla on porttien 16, 20 ja 30 läheisyydessä kolme leikkihuonetta lapsimatrustajien tarpeisiin.

Leikkihuoneissa on piirustustarvikkeiden ja lelujen lisäksi lasten videoita, mikroaaltouuni lastenruoan lämmittämistä varten sekä vaipanvaihtopaikka.

Erityistä: portin 20 leikkihuoneesta hyvä näköala kentälle, vesipiste, retkisänky pienimpien päiväunia varten, paikka eristetty muista tiloista lasiseinällä. Myös portin 30 luona olevassa leikkihuoneessa on retkisänky.

Katso myös *Videot*.

Lentokoneiden katselu

Fly Inn -ravintolan terassin sohvilta (lähtöaula 3, 3. kerros), on hyvä näkyvyys kentälle. Osa ravintolasta on rakennettu terassikahvilaksi juuri lentokoneita ihailevien lapsiperheiden iloksi.

Kotimaan yhdyskäytävän yleisöpuolen vitriinissä on tekniikasta kiinnostuneiden tutkittavaksi myös aito vanha suihkumoottori.

M

Mikroaaltouuni

Lastenruokaa voi lämmittää leikkihuoneitten mikroaaltouuneissa tai ravintolan/kahvilan henkilökuntaa voi pyytää lämmittämään ruoan.

Katso myös *Ruokailu*.

N

Neuvonta

Ulkomaanterminaalissa (tuloaulassa 2, auki 24 h) ja kotimaanterminaalissa (tuloaulassa 1) sijaitsevista infopisteistä saa tietoa muun muassa jatkoysteyksistä, julkisista liikennevälineistä sekä (turvaisuimella varustetun) taksin tilaamisesta.

O

Ostokset lapsille

Seuraavista liikkeistä voi hankkia lapsimatrustajalle viihdykettä lennon ajaksi sekä lapselle mieluisia tultiaisia. Ostosvinkit liikkeiden tarjonnasta ovat keväältä 2007:

Stockmann/Boulevard

lasten astiasto (Muumi-mukit, -lasit, -aterimet), palapelejä, pelejä, tarroja, magneetteja, leikkikuorma-autoja, Bionicleja, pehmoleluja

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z
Ä
Å
Ö
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R

Aseman kello / Boulevard

Flik flak -ensikello, toimiva lelukompassi, kello-meikkiseti

Capilux

DVD-elokuvia, PSP-, Play Station- ja Nintendo-pelejä, aurinkolaseja, kauko-ohjattava helikopteri

Marimekko

T-paitoja, pyjamia, lippiksiä, tuttipulloja, ruokalappuja, avaimenperiä, lasten reppuja

Design Shop

puuleluja, hiirimattoja, t-paitoja, yöpaitoja, vauvantossuja

R-kioski/Boulevard

Aku Ankka -kirjoja, puuhakirjoja, Pokemon-palloja

Tax Free / Boulevard

Lego-vaatteita pienille lapsille, pehmoleluja, Bratz-nukkeja, Ritter-ritarihahmoja

Duty Free / Boulevard

M&M:n makeisia ja leluja

Duty Free / Avenue

Hello Kitty -tuotteita

Lentokentälle on avattu kesällä 2007 myös Muumi-kauppa.

P**Päiväunet**

Portin 20 läheisyydessä sijaitsevassa leikkihuoneessa on retkipinnasänkyjä pienempien päiväunia varten.

Katso myös *Leikkihuoneet*.

R**Ruokailu ja välipalat**

A la carte -ravintoloissa lastenlista on uusittu toukokuussa 2007. Lasten annoksiin kuuluu aina mehu, ja ruokalista on samalla puuhapaperi. Lapsiperheille on usein erilaisia kampanjoita, ja lapsiperheiden toivomukset otetaan huomioon tarjonnan suunnittelussa.

Palvelukerroksen yleisöpuolen Cesar's Food Marketin henkilökuntaa voi pyytää pesemään vauvan tuttipullon.

Suurin ja monipuolisin valikoima lapsille maistuvaa suuhunpantavaa on kahvila Aleksanterissa. Hampurilais- ja pizzatyylisiä syötävää saa Fresh Coffee Bar & Kitchen -ravintolasta.

Välipalatuotteita (esimerkiksi, jogurttia sekä hedelmiä) samoin kuin keksejä makeannälkään sekä pillimehua saa kaikista kahviloista.

Joissakin kahviloissa samoin kuin porttialueella portin 28 vierellä sijaitsevassa R-kioskissa on myynnissä lastenruokapurkkeja.

Lisäksi eri puolilla lentoasemaa on automaattia, joista voi ostaa esimerkiksi jäätelöä, limonadia ja karamelleja milloin vain.

Katso myös *Leikkihuoneet*, *Mikroaaltouuni*, *Syöttötuoli*.

S**Saattolupa**

Yksin matkustavaa lasta saattava henkilö saa lähtöselvityksestä täytettävän lupalomakkeen, jolla hän voi viedä lapsen portille asti. Lupalomake palautetaan neuvontaan, josta voi myös tarkistaa, että kone on lähtenyt matkaan.

Katso myös *Yksin matkustava lapsi*.

Syöttötuoli

Kaikissa ravintoloissa sekä kahviloissa samoin kuin lasten leikkihuoneissa on syöttötuoleja.

T**Turvataarkastus, lelut**

Mukana olevat lelut pannaan läpivalaisuhihnalle. Lapselle on hyvä kertoa, että lelut katoavat pieneksi hetkeksi lapsen näkyvistä mutta tulevat taas pian näkyviin. Lelut saa takaisin heti turvatarkastuksen jälkeen. On tärkeää pitää mielessä, että leikkiaseetkin (vesipyssyt, muovimiekat, ritsat ja niin edelleen) on pakattava lentokoneen ruumaan menevien matkatavaroiden joukkoon, koneeseen niitä ei saa viedä!

V**Vaipanvaihto**

Kaikissa leikkihuoneissa on vaipanvaihtopaikka. Useimmissa lentoaseman saniteettitiloissa (sekä miesten että naisten puolella, katso ovien symbolikuvat) on myös lastenhoitotasoa. Vaippoja voi ostaa palvelukerroksen 10-kioskista samoin kuin porttialueella portin 28 vierellä sijaitsevasta R-kioskista.

Katso myös *Leikkihuoneet*.

Videoitten katselu

Lasten videoita voi katsella leikkihuoneissa. Yksi video pyörii nauhureissa aina viikon verran. Jos videot eivät toimi, ota yhteys henkilökuntaan.

Katso myös *Leikkihuoneet*.

Y**Yksin matkustava lapsi**

Jos saattamasi lapsi matkustaa yksin, mainitse avun tarpeesta jo matkavarauksen yhteydessä. Lisätietoja saa suoraan lentoyhtiöiltä.

Katso myös *Saattolupa*.

Ä**Äidinmaidonvastike**

Äidinmaidonvastiketta voi lämmittää leikkihuoneitten mikroaaltouuneissa tai pyytää kahvilan/ravintolan henkilökuntaa lämmittämään sen. Vastiketta voi ostaa lentoasemalla palvelukerroksen 10-kioskilta ja R-kioskilta lähtöaulasta 2 samoin kuin porttialueella portin 28 vieressä sijaitsevasta R-kioskilta. Huomaa, että pikkulapsen ruoaksi tarkoitettua vastiketta voi aina ottaa mukaan matkustamiseen!



”Opetta lasta pyytämään apua sellaisilta ihmisiltä, jotka ovat töissä eksymispaikalla.”

Lentoasema on perheen pienimmille jännittävä paikka. Matkalle lähdettäessä tai kentällä muuten käytäessä on hyvä kertoa lapselle jo etukäteen, mitä lentoasemalla tapahtuu, ettei matkajännitys saa lasta kokonaan ylikierroksille.

Niksejä jonossa jaksamiseen

Lapsi jaksaa jonottaa matkaselvitykseen ja turvatarkastukseen, kun hän tietää, mitä varten jonossa ollaan: lentokoneeseen ei pääse, jos ei ole ilmoittautunut etukäteen, ja isot laukut viedään lentokoneen ruumaan, koska ne eivät mahdu matkustamoon. Turvatarkastusselityksen ei kannata olla liian yksityiskohtainen. Lapselle voi sanoa tarkastuksessa kat-

sottavan, että matkustamoon tulee mukaan vain sitä mitä pitääkin. Silloin katsotaan myös, ettei taskuun, laukkuun tai lelunkaan mukaan ole unohtunut mitään sellaista, mitä ei voi ottaa sisään koneeseen. (Muista pakata myös kaikki lapsen leikkiaseet ruumaan, sillä niitäkään ei saa viedä matkustamoon!)

Tungoksessa tietämättömiin?

Varoita lasta juoksentelemasta liian kauaksi. Lentoasemalla on paljon väkeä, ja kauaksi harhautuva pikkuihminen on vaarassa eksyä ihmisjoukkoon. Olisi hyvä käydä lapsen kanssa kaiken varalta valmiiksi läpi, mitä tehdään silloin, jos tuttuja aikuisia ei enää löydykään. Opetta lasta pyytä-

mään apua sellaisilta ihmisiltä, jotka ovat töissä eksymispaikalla. Lapsi voi aina hakeutua lähimmän virkapukuisen aikuisen luo. Näytä lapselle tällainen henkilö! Jos virkapukuisia ei löydy, apua voi pyytää esimerkiksi kioskin myyjältä. Kerro lapselle, että lentoaseman henkilökunta voi kuuluttaa eksymisestä, jolloin vanhemmat löytyvät nopeasti.

Pienemmille lapsille voi liimata takinselkään tarran, johon on kirjoitettu vanhempien kännykkänumero. Isompi lapsi voi kuljettaa näitä tietoja myös taskussaan, jos ei muista numeroa ulkoa. Järjestelystä on hyötyä myös perillä lomakohteessa, varsinkin jos lapsi ei osaa paikallista kieltä. Merkitse lapsen tarraan tai muistilappuun aina myös hotellin nimi. [f](#)



"Jos haluaa alkaa nauttia työstä, ensin on voitettava se käsitteellinen este, että kulttuurissamme kaikki on tehtävä ahkerasti ja uupumus on hyvin tehdyn työn tunnusmerkki", filosofi Mäija-Riitta Ollila sanoo.

Aika MUUTTUA?

Haluatko parantaa elämäsi laatua ja palata lomalta töihin uudistuneena? Unohda ”aitous” ja ryhdy älykkääksi.

Vihdoinkin kesäloma. Koivut huojuvat vihreinä leppeässä tuulessa ja linnut visertävät, mutta mikä neuvoksi, kun loma tuntuu liian lyhyeltä ja sen loppuminen pelottaa jo etukäteen? Filosofin, valtiotieteen tohtori ja suosittu luennoitsija **Maija-Riitta Ollila** asettaa jumppakassinsa Espoon Ison Omenan kahvilan tuolille ja hymyilee aurinkoisesti.

– Niin, siinäpä vasta pulma, hän sanoo myötätuntoisesti ja arvelee, että tämän hetken ihailtu ihmiskuva edellyttää ihmisen biologisen olemuksen unohtamista.

– Ihmisen täytyy kyetä koko ajan palamaan isolla liekillä, kuluttamaan itseään. Rakentamista, kuten täysipainoista ravintoa, lepoa ja unta, pidetään nyhveröiden ja luusereiden puuhana. Kun keho kuitenkin tarvitsee lepoa ja taukoja eikä selviydy jatkuvasta suorittamisesta, syntyy väistämättä pahoja ristiriitoja.

Syvemmillä tasolla on kysymys oravanpyörästä, jonka on pyöräyttänyt liikkeelle joku muu kuin yksittäinen ihminen. Jotta suomalainen yhteisö pystyisi tukemaan yksilöitään, sen vaurauden on lisäännyttävä. Jotta kansantalous puolestaan pysyisi jatkuvassa kasvussa, meidän kaikkien on lisättävä tuottavuuttamme.

– Työelämän käytännöt määräytyvät kansainvälisen talouden tekijöiden eivätkä ihmisten hyvinvoinnin mukaan.

Toisaalta tuottavuudesta on myös tullut koko Suomen yhteinen tarina, jolla pyritään takaamaan hyvät työ-
onet koko perheelle.

– Voisi kysyä, onko ihminen työpäivää vai työpäivä ihmistä varten. Suurten ikäluokkien sukupolvi vastaa juuri nyt elämällään, että ihminen on työpäivää varten. Raatamista ja omia ponnisteluja perustellaan jälkeläisille myöhemmin koituvalla hyvällä.

Jotkut harvat onnistuvat luomaan elämästään suurenmoisen menestystarinan. Useimpien elämä sujuu jotenkuten.

Haluat olla paras? Muista logiikka.

Yksi syy riittämättömyyden tai väsymyksen tunteisiin voi olla myös se, että suurin osa ihmisistä samaistuu parhaimmin menestyneisiin – ja unohtaa, että ihmisten enemmistö on keskitasoa.

– Onko jokaisen pakko ajatella, että minun on oltava työssäni tämän maan paras? Loogisesti vain yksi voi olla sitä, Ollila huomauttaa. – Kaiken, minkä teemme, tulee olla suurenmoista ja yliveraista. Vaatimus rikkoo logiikan rajoja. Kun kaikki ovat kaikessa parhaita, kakkostiloille ei jää ketään. Se taas lienee mahdottomuus. Jo normaalijakauma osoittaa, että väestön enemmistö on keskitasoa, mutta silti kaikki yrittävät kuumeisesti sulloutua kahden prosentin huippujen joukkoon!

Jos tuottavuutta kuitenkin vaaditaan, niin voisiko apu löytyä oikeasta asenteesta?

– Periaatteessa myönteiset asiat, kuten onnellisuus, muuttuvat asennekeskusteluissa omituisesti aina velvollisuudeksi. Kun koulutuksessa puhutaan esimerkiksi onnellisuudesta, työntekijöille voi tulla tunne, että jokaisen on nyt pakko olla onnellinen ja vähän äkkiä. Jonkin asenteellisen vaihtoehdon suositteleminen saattaa siis muuttaa tilanteen vain entistä raskaammaksi. Onnellisuudesta on tullut ihmisvelvollisuus ihmisoikeuden asemesta.

Oikea asenneko? Etsi se.

Yhden asennesuosituksen sijaan Ollila uskoo, että eri ihmisille toimivat erilaiset asenteet. Vastauksia on siis yhden sijasta monta. Hän ottaa esimerkin ravintotieteen puolelta:

– Lääketieteen tulokset eivät koskaan kerro siitä, mikä sopii tietylle yksilölle, vaan tulokset kuvaavat aina jonkin joukon keskiarvoa. Nutrigenomiikan mukaan taas ei ole olemassa yleispäteviä totuuksia sen osalta, mitä pitäisi syödä, vaan yksilöllinen genetiikka ratkaisee sen, minkälaiset ruoka-aineet ja minkälaisina yhdistelminä sopivat itse kullekin henkilölle parhaiten.

Nutrigenomiikkaa voi soveltaa myös työelämään: erilaiset persoonallisuudet voivat itse miettiä, millainen asenne työtä kohtaan sopisi juuri minulle ja mikä juuri minua motivoisi.

– Joillekin innostus on esimerkiksi valtavan tärkeää. Itse taas uskon, että jos olen pitkään jonkin voimakkaan tunnetilan vallassa, se kuluttaa voimiani. Niinpä yritän tehdä asioita liikaa innostumatta, jotta jaksaisin työskennellä pitkään.

Yksilöllisiä valintoja olisi hyvä tehdä mahdollisuuksien mukaan myös työaikojen ja työtapojen suhteen.

– Työkulttuurimme keskeinen arvo on ahkeruus, kun taas esimerkiksi omassa ammatissani tärkeintä on uusien ideoiden keksiminen. Perunoita voi kyllä istuttaa ahkerasti, mutta miten ihmeessä keksitään ahkerasti ja tehokkaasti kahdeksasta neljään?

Filosofi muistuttaa, että eri töihin sopivat erilaiset työtavat.

– Omassa työssäni monet ideat syntyvät paremmin saunakävelyllä kuin työpöydän ääressä. En myöskään noudata säännöllisiä työaikoja vaan teen töitä silloin kun tulosten aikaansaamisen todennäköisyys on suurin.

Haluat nauttia työstä? Unohda jaksaminen.

Ollila kieltäytyy antamasta nyt niin muodikasta jaksamis-koulutusta, mutta hänellä on siihen hyvät syyt:

– Koko jaksamisajatuksen lähtökohta on väärä. Jos lapsi sanoo, ettei jaksa syödä enempää, niin silloin joku toinen on annostellut lautaselle liian suuren ruokavuoren.

Jaksamisesta puhuttaessa siis joku toinen on asettanut valmiin standardin ja jaksamisella tarkoitetaan tuohon standardiin ylätämistä.

– ”Jaksamisesta” tulee jo lähtökohtaisesti avuton olo, koska käsite syö vaikutusvallan siltä henkilöltä, joka koettaa johonkin yltyä. Lisäksi jaksaminen sisältää perässä juoksemisen ajatuksen. Ihminen on jo valmiiksi myöhässä jostakin. Hän ei voi enää kokea, että tässähän on nyt aivan loistava hetki tehdä tämä asia ja jopa nauttia sen tekemisestä.

Ollila epäilee, että usein uupumisessa on kysymys myös kyvyttömyydestä rajata töitään.

– Maailman monimutkaistuesssa ihmisen tarve yksinkertaistaa asioita kasvaa, mutta jotta voitaisiin rajata jotakin pois, täytyy mielessä olla yksi keskeinen asia, jonka suhteen karsiminen tehdään. Romantikot nimittävät tällaista yhtä avainasiaa unelmaksi, tylsemät tyyppit toiminnan päämääräksi.

Oleellisen avulla poistetaan epäolennainen kuvasta.

– Jos ihminen ei miellä olennaista, hän ei pysty kiire-

tilanteessa karsimaan mitään vaan yrittää toteuttaa sekä suuret että pienet asiat samalla intensiteetillä ja uupuu.

Aristoteleen kikka yksi: muuta luonteesi.

Yrittäjänä toimiva Ollila myöntää, että oli aikoja, jolloin hän oli itsekin nääntyä työkuormansa alle. Nykyään työ taas tuottaa aitoa iloa. Mistä ja miten viisasten kivi oikein löytyi?

– Se tapahtui sattumalta. Tuolloin kolmivuotias poikani kysyi, onko olemassa sellaista lääketta, joka estäisi häntä kasvamasta. Kun kerroin ettei ole, hän alkoi itkeä aivan hillittömästi. Kävi ilmi, että poikani ei halunnut kasvaa aikuiseksi, koska hänestä oli niin kivaa olla lapsi.

Ollila kertoo tajunneensa poikansa reaktiosta sen ääneen lausumattoman asian, että poika haluaa pysyä lapsena, koska

hän uskoo, että on niin kamalaa olla aikuinen.

– Oivalsin, että illalliskeskusteluissamme oli aina esillä se, miten raskasta työ on. Äidin onnellistumisen vaatimus oli äkkiä akuutti ja todellinen: jotta poika kasvaisi, vanhemman olisi onnellistuttava – ja heti! Minun oli muutettava sekä puhetaapaani että myös omaa suhtautumistapaani työhön.

Filosofi käytti oman asenteensa ja luonteensa muokkaamiseen vanhaa Aristoteleen konstia: ensin päätetään päämäärä ja sitten aletaan vain sinnikkäästi ja määrätietoisesti tehdä sitä kohti vieviä tekoja, vaikka ne tuntuisivatkin aluksi oman luonteen tai tottumusten vastaisilta. Jonkin ajan kuluttua uudet teot alkavat muokata ihmisen luonnetta ja muuttavat hänet toiseksi.

– Huomasin, että ihminen voi kyllä halutessaan muuttua, jos on vain tarpeeksi motivoitunut.

Haluatko muutosta? Varo, joudut työhön.

Ollila muuttui ja alkoi myös puhua aktiivisen hedonismien puolesta. Hän tarkoittaa sillä ilon ottamista irti niistä tilanteista, joissa kulloinkin on. Pohjimmiltaan aktiivinen hedonismi on oman asenteen ja ajattelun muuttamista. Filosofi antaa esimerkin:

– Olen aina ollut hirveän ujo, ja kun aloitin luentojen pitämisen, kärsin luentoa valmistellessani, vielä enemmän puhuesani ja lopuksi vielä tilaisuuden jälkeen, kun muistelin omia epäonnistumisiani. Sitten aloin pohtia, mikä osa kärsimyksestäni oli todella tilanteen sanelemaa ja mikä oman mieleni tuotosta? Kysyin itseltäni, että mikä siinä luentotilaisuudessa täsmälleen ottaen on niin kamalaa?

Kävi selville, että mikään ei lopulta ollut mennyt koskaan kovin pieleen:



Aina on autuaampaa olla tekemättä kuin tehdä jotakin. Sekin, joka ei koskaan tee mitään, virkistyy vallan, kun pääsee kritisoimaan toisten tekemisiä.

– Aloin arvioida omia keikkojani uudella tavalla. Sen sijaan, että olisin tilaisuuden jälkeen aloittanut tavanomaisen itseni soimaamisen, kysyinkin itseltäni, kuinka moni kuu-
lijosta vietiin sairaalaan ja kuinka moni kuoli?

Siitä alkaen tulokset olivat kerrassaan loistavia: vain yhden kerran yksi Ollilan luennolle osallistunut on viety sairaalaan – ja silloinkin kyseessä oli pähkinäallerginen henkilö, joka söi tauolla pähkinäpullaa.

– Asialla ei siis ollut mitään tekemistä sen kanssa, olinko onnistunut luennoitsijana vai en, Ollila nauraa.

– Uuden ajattelutavan myötä jouduinkin yllättäen luopumaan vain oikeudestani kärsimiseen! Aloin nauttia työstäni, ja esiintymispelko hellitti otettaan. Ulkoiset olosuhteet olivat kuitenkin ihan samat. Muutos oli tapahtunut pääni sisällä.

Filosofi ihmettelee, että hänen kuvaamaansa mahdollisuutta oman ajattelun muutokseen ei yleensä kuitenkaan koeta loistavana mahdollisuutena vaan rasittavana vaatimuksena.

– Ihmiset sanovat kyllä haluavansa voida paremmin, mutta kun puheeksi tulevat keinot, kukaan ei edes ajattele käyttävänsä niitä. Aina sanotaan, että helppohan sinun on puhua, ei sovi minulle, ei onnistu luonteeni tai olosuhteiden takia ja niin edelleen. Tekosyitä riittää.

Ollila ihmettelee, että edes oman terveyden edistämistä ei nähdä vaikutusvaltana omaan elämään, mahdollisuutena parantaa elämänsä laatua, vaan vaatimuksena ja rajoituksena.

– Monikaan ei todellisuudessa halua muutosta. Halutaan pikaratkaisu, jossa ei tarvitse itse tehdä mitään. Sellaista ei kuitenkaan ole olemassa – työn joutuu tekemään itse!

Luovuit aitoudestasi? Näet ympärillesi.

Miksi ihmiset sitten eivät halua muuttua, vaikka heidän elämänsä voisi siitä parantua? Ollila epäilee, että mukavuudenhalun ja laiskuuden lisäksi yhtenä syynä on se, että suomalaiset arvostavat aitoutta yli kaiken.

– Suomalainen haluaa ennen kaikkea pysyä aitona ja välttää takinkääntäjäksi leimautumista. Hän uskoo olevansa aidosti jonkinlainen eikä ole siksi myöskään itse valmis muuttumaan.

Onko kuitenkaan edes olemassa mitään ”aitoa minää”, jonka muuttumista kannattaisi suojella, vai onko ihmisen minuuksien siltä kertymää erilaisista asioista, kuten kasvatukselta, kulttuurista ja opituista tavoista?

– Juuri tätä olen vuosikaudet yrittänyt sanoa ihmisille, mutta ei se mene perille, sillä suurin osa uskoo erittäin syvästi aitouteen ja puolustaa sitä raivokkaasti.

Filosofista ihmisten persoonallisuuksien arviointi aitouden kannalta on perin kummallista.

– Välttyäkseen takinkääntäjän leimalta on pakko pysyä aina samanlaisena, toisin sanoen ”aitona”. Jos 15-vuotiaana on sattunut valitsemaan jonkin poliittisen ideologian, niin sa-

massa uskossa on sitten kuoltava 90-vuotiaana, vaikka puolue tai ideologian sisältö olisi muuttunut jo aikapäiviä sitten.

Ollila kysyy osuvasti, voisiko todellinen älykkyys olla pikemminkin kykyä muuttaa omaa toimintaansa ja sitä kautta omaa luonnettaan – ja luopua siinä samalla myös eräässä mielessä ”aitoudestaan” ja sen vaalimisesta?

– Kolmivuotias lapsi on hyvä esimerkki: hän ei pohdi aitoutta vaan haluaa töppöjaloillaan säännätä katsomaan, mitä seuraavan kulman takana on. Hän on ennen kaikkea leikkimielinen ja avoin maailmalle. Miksi sen pitäisi olla niin hirveän tärkeää, että minä saan olla aito, oma itseni? Navan ympärille kiertynyt persoona ei koskaan avaudu suureksi.

Erehdyit? Ryhdyt siis johonkin.

Osaltaan muutoksen pelko voi liittyä myös epäonnistumisen pelkoon.

– Kun lähdetään pyrkimään kunnianhimoisiin uusiin teorioihin, niin ihmisluontoon kuuluu erehtyä matkalla. Jos ihminen ei ole koskaan elämänsä erehtynyt komeasti ja perusteellisesti, niin ei hän ole todennäköisesti mitään koskaan uskaltanutkaan. Keskimääräisellä tiellä pysyttelemällä ei päästä eteenpäin, mutta vältytään kyllä virheil-
tä, Ollila laukoo.

Vaikka vain virheiden kautta voi oppia uutta, suomalainen ilmapiiri ei filosofin mielestä salli erehtymistä ja epäonnistumista eikä kannusta rohkeisiin valintoihin.

– Hyvä esimerkki tästä oli hiljattain, kun Suomen Kuvalehti kirjoitti, että Euroviisufinaalissa sitten nähdään, olisiko **Hanna Pakarisen** kannattanut osallistua kisoihin. Siis: jos voittaa, se kertoo, että olisi pitänyt osallistua ja ellei voita, ei olisi pitänyt lähteä koko kisaan. Tosi rohkaise-

vaa ja inspiroivaa! Ollila nauraa.

Mistä ihmeestä tällainen nurinkurinen ajattelu juontaa?

Filosofi arvelee erehtymisen pelon taustalla piilevän pietistisen hurskauden aatteen, jossa lähtökohtana on se, että kun ei tee mitään, niin ei voi tehdä mitään väärääkään. Ikään kuin pitämällä huolta siitä, että ei ryhdy mihinkään, voisi varmistaa oman taitavasansa.

– Moraalifilosofian mukaan kuitenkin tekemättä jättäminenkin on teko.

Ollila arvelee rohkeiden tuomitsemisen johtuvan pohjimmiltaan siitä, että he uhkaavat yhteisön normeja.

– Tuomitsemalla normista poikkeavat tehdään muille selväksi, että siinä näette, ei olisi kannattanut poiketa viitoitetulta polulta!

Filosofi sanoo, että osaltaan yhtälön tekee monimutkaiseksi vielä se, että vaikka yhteisön normeista ei saisi poiketa, niin samaan aikaan ihannoimme ylitse muiden laumasta erotautuvaa oman tiensä kulkijaa.

– Nykyajan suuria sankareita ovat yksilöt, vaikka olemme lajityypillisesti laumassa eläviä olentoja. Eri laumat kuitenkin näkevät karismaattisen johtajan eri tavoin. Jokaisella laumalla on siis omat kriteerinsä ja arvostusperiaatteensa. Jos haluaa menestyä tai muuttaa maailmaa, on puettava omat viestinsä sellaiseen muotoon, että oma lauma kykenee ottamaan ne vastaan.

Entä arki? Jospa sitä ei ole.

Aina ihminen ei synny oman laumansa luo. Ollila kuvaa Pariisin-matkaansa. Hän kertoo, kuinka hänestä alkoi äkkiä vaikuttaa oudosti siltä, että aviomies ei tuijottanutkaan Pariisin nähtävyyksiä ja maisemia, vaan häntä.

– Se johtui siitä, että olin Pariisissa niin täysin eri ihminen kuin Suo-

nessa. Pariisin ilmapiiri salli minussa jonkin sellaisen elämäntavallisen asenteen esiintulon, joka ei ole mahdollista missään muualla.

Ollila kertoo kokeneensa aina **Eino Leinon** tavoin, että ”olen vieras täällä ja outo vain / olen ollut alusta saakka”.

– Mutta Pariisissa tunsin heti olevani täysin kotonani. Se oli hyvin erikoinen kokemus, jolle ei ole mitään järkiperustetta. Tuollaisen itsensä kanssa sopivan paikan ja sen ilmapiirin löytäminen teki matkustamisesta enemmän kuin uusien paikkojen näkemistä.

Jos ei pohjoisen maailmankolkamme ilmapiiri sovikaan yhteen Ollilan kanssa, niin ei sovi myöskään arki-sana hänen ajatteluunsa. Hän kertoo kauhistuneensa, kun hänelle selvisi, että Internet-tietosanakirja Wikipediassa kerrotaan hänen erikoistuneen arkipäivän filosofiaan.


– Arki-sanana käyttö johtuu siitä, että ihmiset eivät tajua kuolevansa. Sinä päivänä kun oivaltaa päivien rajallisuuden, arki lakkaa olemasta. ”Arkiaamujen kaurapuuron” tilalle tulee hyvin voimakas tietoisuus siitä, että tämä voi olla elämäni

viimeinen päivä.

Niinpä Ollila sanookin lähtevänsä aina pitämään ensimmäistä ja viimeistä keikkaansa. Hän ei pohdi, tuleeko töitä lisää.

– Minulle koko arkipäivä-sana on vieras. Nimitys liittyy sellaiseen ajatteluun, että tämä maanpäällinen elämä ei ole sinänsä arvokasta ja kalleinta aikaamme vaan vain jonkinlainen alkusoitto iankaikkiselle elämälle.

Ollila kehottaa ottamaan laskimen esille: siis tehdä niin. Jos ajattelee elävänsä 80 vuotta, se tarkoittaa noin 29 000:ta elinpäivää. Kun on täyttänyt 40, on jäljellä enää 14 600 päivää. 60 ikävuoden jälkeen saldo on enää 7 300. Niin, siis jos on. Yhtä hyvin se voi olla yksi tai vaikka nolla. Tässä suhteessahan mikään ei ole niin varmaa kuin epävarma.

– Kun tuon laskutoimituksen on tehnyt, oivaltaa, että on peräti erikoista, että jotakin on. Ja sitäkin ihmeellisempää on, että juuri minä itse olen. Siinä loppuelämän kestävä ihmettyksen aihe, joka muuttaa arjen juhlaiksi, vai mitä? 

Seuraavaksi Maija-Riitta Ollilalta ilmestyy kirja *Lauman valta*.

Maija-Riitta Ollila

- syntynyt: 09.04.1956
- valtiotieteen tohtori 1993, väitöskirja *The ethics of rendezvous: morality, virtues and love* (julkaisija Philosophical Society of Finland)
- kiinnostuksen kohteita moraalifilosofia, yhteiskuntafilosofia ja kognitiotiede
- luennoitsija yrityksensä Pro Sophian puitteissa erilaisissa organisaatioissa ja johtamiskoulutusohjelmissa, aiheina muun muassa johtaminen, liike-elämän etiikka ja arvot
- Veikkauksen hallituksen vpj. 2006-
- filosofian lehtori Helsingin kauppa-
korkeakoulussa 1998–2000
- filosofian opettaja eri korkeakouluissa 1985–2000 (mm. Helsingin yliopis-

- to, Helsingin Kauppakorkeakoulu, Turun kauppa-
korkeakoulu, Tampereen teknillinen korkeakoulu)
- kolumnisti Turun Sanomissa 1996–2006
- Visiting Fellow Harvardin yliopistossa 1992
- teoksia:
 - *Persoonan valta* WSOY 2005
 - *Uskollisuudesta ja uskottomuudesta* Kirjapaja 2003
 - *Erheitä ja virheitä* WSOY 2002
 - *Moraalin tuolla puolen* WSOY 1997





LINTUJJA

ja ihmisiä

Kun pääjohtaja ja toimittaja tekivät yhdessä lintuaiheisen kirjan, mitä syntyi? Hieman yllättäen: paitsi kuvaus linnuista – myös kokoelma ajatuksia ihmisen syvimmästä olemuksesta. **Samuli Haapasalo** ja **Nina Pinjola** pohtivat muun muassa, mitkä ovat ihmisen ja linnun helvetin erot ja mihin johtamisessa tarvitaan luovuutta.

Teksti: Suvii Reijonen Valokuvat: Jyrki Komulainen Lintukuvat: Samuli Haapasalo

Finavian pääjohtaja Samuli Haapasalo sekä toimittaja ja viestintätoimisto Mediafocuksen toimitusjohtaja Nina Pinjola katselevat merelle. Taivaalla liikkuu alkukesän repaleisiä pilviä, tuuli käy puuskittaisena pohjoisesta. Lokkien ja tiirujen haikat äännet kantavat kimmeltävän veden ylitse kuin musiikiksi puettut runot. Ihmiset ja linnut kohtaavat aivan kuin kirjassa *Aves – Linnut*.

Heti alkuun on pakko kysyä, miten ihmeessä linnuista ja lentämisestä kertova kirja voi kertoa ihmisistä?

– Heti kun näin Sampan lintuvalokuvat, ne alkoivat toimia meditatiivisina impulsseina, joista nousi esiin lintujen helppous olla olemassa verrattuna ihmisen monimutkaiseen tajuntaan. Ihminen koko ajan pohtii, kyseenalaistaa, muistelee, katu ja pelkää tulevaa, kun taas kuvien linnut vain olivat siinä, tallentuneena kuvaajan linssin kautta hetkeen ja vahvasti hetkeä eläen. Tämä ajatus näkyy etenkin upeassa valokuvassa, jossa merikotka katsoo suoraan kameraan, kirjan

runot tehnyt Pinjola kertoo.

Haapasalo sanoo, että kuva on otettu Norjassa, Varangin niemimaan pohjoisosissa, ja että tilanne oli hyvin nopea:

– Olin tunturinkielekkeen reunalta, kun kotka tuli yllättäen esiin. Kuvasta tuli hyvin voimakas linnun läheisyyden vuoksi. Valo osuu linnun päähän, sen silmään, ja katse on todella vahva. Kotka ei pelästynyt minua, vaan jatkoi suuntaansa itsellisesti eteenpäin; katsoi vain ja jatkoi.

Merikotkan kuvasta Pinjola sanoo tajunneensa, että lintuoksilöillä ei ole menneisyyttä eikä tulevaisuutta. Linnut eivät katso maailmaa opittujen arvojen, tapojen tai kulttuurin lävitse kuten ihminen.

– Ihminenkin voi luulla elävänsä nykyhetkeä, mutta ajatukset risteilevät silti jatkuvasti menneessä ja tulevassa, murehtien tai toivoen, heijas-

taen opittuja asioita. Merikotka vain lentää, se ei jää pohtimaan, mitä valokuvaaja ajatteli siitä.

Haapasalo nyökkää vakavana.

– Ehkä linnut ovat tässä suhteessa paljon vapaampia kuin me ihmiset, jotka olemme sidottuja niin monenlaiseen.

Monenlaiseen – ja myös toisiimme.

Kun ihmiset kohtaavat, he aiheuttavat toisissa ihmisissä yleensä reaktioita:

– Kehut saavat esimerkiksi yleensä aikaan mielihyvää ja moitteet vastavasti pahan mielen. Linnun ja ihmisen kohtaamisessa ihminen ei pysty aiheuttamaan linnulle samassa mielessä tunnetason reaktiota. Ihminen ei siis voi vaikuttaa lintuun samalla tavalla kuin toiseen ihmiseen. Tätä kuvista lukemaani olemusten eroa yritin kuvata teksteissä, Pinjola pohtii.

**”Lopuksi jää aina
kaipuu johonkin kauniiseen
ja hyvään.”**

Ihminen: olento, jonka ruokaa on kauneus?

Kirjan runoissa kuvataan, miten ihmisen päällä on erilaisia kerrostumia. Niillä tarkoitetaan esimerkiksi tunteita, kasvatusta, koulutusta, älyn tuomia esteitä, kulttuuria, teorioita, tieteen tuomia ajatustapoja, vanhemmilta opittuja tapoja reagoida.

– Ihminen ei itse erota sitä, mikä ovat todella hänen omia valintojaan ja mikä tiedostamatta päälle liimautunutta. Luonne voi olla suurek-



sikin osaksi pelkkä mielikuva, joka on syntynyt, kun olemme tarkkailleet itseämme toisten ihmisten antaman palautteen kautta. Vain pienessä lapsessa kerrostumia ei ole, hän ei ole vielä samaistunut erilaisiin asioihin, tapoihin ja ajatuksiin, Pinjola sanoo.

– Ehkä lapset ovatkin vähän lähempänä lintuja, Haapasalo arvelee.

Pinjola on samaa mieltä. Hänestä linnut ovat selkeämpiä olentoja kuin ihmiset:

– Ihmisen tajunta voi esimerkiksi toimia niin, että täydellisen kaunis ihminen ei olekaan kaunis, koska hän tiedostaa sen itse. Lintu on kaunis, koska se ei tiedä sitä.

Haapasalo uskoo, että ihmisessä olevan roinan ja kerrostumien alta erottuu kuitenkin yksi asia:

– Jos päästämme irti ympäristön ja oman tajuntamme luomista taakoista, lopuksi jää kaipuu johonkin kauniiseen ja hyvään. Se on se pysyvä, jota aina tavoittelemme.

Sekä Haapasalo että Pinjola kokevat kauneuden tärkeäksi ja kohottavaksi voimaksi.

– Ihminen etsii ja haluaa ilmaista kauneutta, olipa sen ilmaisutapa sitten klassista, avantgardea tai mitä muuta hyvänsä. Vaikka itse kuvaustilanne onkin kiehtova ja sinänsä palkitseva, siihen liittyy kaiken aikaa myös välittämisen ajatus ja sitä kautta suhde muihin ihmisiin. Valokuvan siis ottaa paitsi itselle myös välittää samalla viestinä muille. Kuvan

katsojalle osoitettu ilmaisu ja siitä välittyvä kauneus antavat lopulta kuvalle merkityksen, valokuvaaja pohtii.

Haapasalo kertoo, että kuvatessaan hän ajattelee usein ihmisiä, joille haluaisi ilmaista jotakin kuvan kautta.

– Silloin palaan johonkin yhteiseen asiaan, ja siten kuvaaminen kiertyy myös takaisin muistoihin.

Tekijät korostavat, etteivät tarkoita kauneudesta puhuessaan sen tavanomaista pinnallista merkitystä vaan kauneutta syvällisemmin ymmärrettynä, kohottavana voimana.

– Meissä kaikissa ihmisissä asuu, joko alitajuisena tai tiedostettuna, kaipuu harmoniseen, lapsenkaltaiseen olotilaan, jota voi kuvata myös kauneudeksi. Jos tuosta kauneudesta pystyy tavoittamaan jotakin taiteen avulla, se juuri on se voima, joka voi koskettaa myös muita ihmisiä, Pinjola arvelee.

Ihminen: molekyylien ja atomien värinää?

Yhdessä kirjan kuvista merisirrit värjöttelevät isona joukkona talvisella kalliolla ankarissa olosuhteissa hyvin inhimillisen näköisinä. Haapasalo kertoo, että kuva on otettu käsivaralla helmikuun lopun päivinä Varanginvuonon rannalla parinkymmenen asteen pakkasessa.

– Hain kuvassa nimenomaan ilmaisua äärimmäisille olosuhteille. Meri, vuoroveden huuhtelemat kalliot, pakkakanen ja kaamoksessa värjöttelevät linnut puhuttelivat minua. Jäämeren rannalla, äärimmäisissä olosuhteissa ikuiset elementit ja oleellinen – taivas, meri ja tunturi – kohtaavat vahvalla tavalla.

Runoilija näki kuvassa ajatuksen ihmisten pohjimmaisesta samanlaisuudesta:

– Olemme hämmästyttävän samankaltaisia olentoja. Me kaikki värjöttelemme omassa elämässämme ikään kuin kuvan merisirrit, kyvyttöminä ymmärtämään sitä, mistä elämässä ja kuolemassa on pohjimmitaan kysymys. Olemme kaikki täynnä tunteita ja kysymyksiä, joita yritämme ratkaista järjen ja älymme avulla. Välillä tunteet ottavat vallan, ja välillä taas järki hallitsee: olemme kuin rikkinäinen vatupassi, jota ei saa tasapainoon.

”En esitä rooleja, vaan aidossa minussa on eri puolia.”

Kirjan runoissa linnut taas ovat luontevasti yhtä paitsi itsensä, maailman ja Linnunradan, myös koko maailmankaikkeuden kanssa.

– Nykytiede on jo paljastanut sen että me kaikki: ihmiset, kasvit, kivet ja linnut, olemme syvimmiltämme koostuneet samoista pienistä osista, atomeista, jotka ovat energiaa. Ihmisen keho ei ole sama tänään ja huomenna, sillä ihmisen molekyylit ja atomit uudistuvat kaiken aikaa. Käteni koostuu kymmenen vuoden kuluttua todellisuudessa aivan eri osasista kuin nyt, vaikka itse miellän sen edelleen samaksi kädeksi. Tuntuu aivan kuin linnut jollain tavalla tietäisivät alitajuisesti tämän ja näkisivät, että mitä syvemmälle menemme, sitä enemmän kaikki näytämme samalta, Pinjola pohtii.

Ihminen: korva äänille?

Musiikkimiehenä Haapasalo kiinnittää kuvatessaan aina huomiota myös lintujen ääniin.

– Se äänimaailma, mikä on vaikka keväisessä aamussa, on kauneudessaan äärimmäisen kiehtova ja monimuotoinen. Toisaalta on äänien konkreettinen puoli: äänistä kokenut lintuharrastaja tuntee parhaiten linnut ja pystyy tulkitsemaan niiden soidinta, laulua ja varoitussignaaleja.

Haapasalolle lintujen äänet ja niiden rytmit, sointi ja erilaiset sävyt ovat kiehtovaa ilmaisua, jonka hän sanoo yhdistävänsä musiikin ilmaisuihin ja musiikin alkuperään.

– Suosikkisäveltäjälläni **Janáčekilla** oli sellainen tapa, että hän paitsi istui torilla ja kirjoitti muistiin ihmisten puheen sävyjä, rytmiä ja luonnetta, myös lintujen ääniä ja käytti niitä sitten musiikillisessa ilmaisussa. On myös tehty musiikkia, joissa on mukana äänitettyjä lintujen ääniä, kuten

Einojuhani Rautavaaran teoksessa *Cantus arcticus*.

Valokuvissakin rytmikkyys näkyy. Lentoon pyrähtävän linturyhmän liike on kuin musiikkia. Onko valokuvaaja tiedostanut tämän?

– Musiikillisuus voi olla kuvissani alitajuisesti mukana. Vaikka tilanne on ohi hetkessä, oma taustani vaikuttaa varmasti alitajuisesti kuvalliseen ilmaisuun.

Pinjola taas kertoo, että jotkin valokuvat nostivat esiin sellaisia asioita, joita hän ei edes tiennyt muistavansa. Esimerkiksi kuvasta, jossa linnut lähtevät lentoon, hän muisti tilanteen, jossa oli läsnä isoisa ja parvi lintuja.

– Runon kautta minullekin aukesi se, että nämä linnut ovat olleet täällä pitkään, monen eri ihmiskupolven yli. Se ajatus on mielestäni hyvin lämmin, Haapasalo sanoo. – Siinä, miten hait runouden inspiraation yhdessä näiden kuvieni kanssa, oli mielestäni suorastaan hätkähdyttävää se, miten ilmaisu voi välittyä kuvasta, olla sen kanssa yhtä.

Valokuvaaja kertoo, että hänen suosikkilintujaan on kaakkuri, joka edustaa lintutieteen systematiikassa kaikkein vanhimpia lajeja.

– Se sukeltaa esiin suoraan esihistorian aamu-usvista, hyvin pitkältä. Sen erilaiset vihlovat, kiljuvat ja karjuvat äänet tuovat erityistä syvyyttä: aamu-usvaisella lammella se tuntuu olevan kotoisin jostakin hyvin, hyvin kaukaa – toisesta ajasta.

Pinjolaakin innosti ajatus linnuista ajan läpi matkanneina ikivanhoina olentoina, jotka muuttuivat nelisiipisistä olennoista vähitellen kaksisiipisiksi.

– Lintusuvun pitkä kaari sai minut pohtimaan aikaa käsitteenä. On hassua, että yleensä puhumme ajas-

”Mielen tyhjyys voikin olla täyteyttä ja läsnäoloa, harmoniaa.”

ta itsestäänselvyytenä, vaikka käsite on tosiasiaa hyvin monimutkainen. Puhutaan esimerkiksi ikuisuudesta aikana, vaikka se ei ole enää aikaa lainkaan, vaan jotain ihan muuta. Avaruudessakin aika on toinen, se liikkuu eri säännöin kuin maan päällä. Koko aikakäsite pirstoutuu, jos sitä alkaa tutkia tarkemmin.





Ihminen: helvetin luoja?

Yhdessä kirjan kuvista kuolema on konkreettisesti ja miltei hurjasti läsnä. Galapagos-saarilla kuvattu lintu suree kuollutta kumppaniaan.

– Tilanne oli dramaattinen. Olin kuljeskellut jo monta tuntia kolme kameraa kaulassani saarella kuvaamassa. Sitten yhtäkkiä näin tämän näyn: huttavan linnun, jonka kumppani oli ollut jo kauan kuolleena siinä vieressä.

Haapasalo kuvaa koskettavasti tilannetta, jossa hänen oli mahdotonta tehdä mitään linnun hyväksi – muuta kuin kuvata näky.

– Kuvalla voi aina kertoa paljon. Haluan kuvata koko elämän kirjoja ja syvyyksiä, ja tuossa tilanteessa ne tulivat esiin aivan poikkeuksellisen voimakkaina.

Kuvan pohjalta Pinjola alkoi miettiä ihmisen ja linnun helvetin eroja.

– Luonnossa myrsky ja kuolemakin on kaunis: se on sulamista, sulautumista, vapautumista yhdestä olomuodosta toiseen. Ihmisen helvetti taas on

tajunnan ansa, kuten pelot, katumus, katkeruus, väärät teot, kateus, alemmuudentunne, tasapainottomuus sekä tietämättömyys, joka ajaa väärin tekoihin. Ihmisen helvetti on myös jäädä jonkun tunnetilan valtaan niin, ettei kykene pääsemään siitä enää irti. Tuo tunnetila voi olla vaikkapa masennus: se on kuin pilvi, joka asettuu oman tajunnan ylle, ja siihen tunteeseen samaistuu: luulee, että minä olen masennus. Tuuli taivuttaa rannan heiniä, Haapasalo siristää silmiään.

– Ajatteletko, että tässä nämä linnut kertoisivat, että on olemassa toisenlainenkin tapa olla?

Pinjola nyökkää. Hänestä lintu ei mieti, onko se saavuttanut elämässään riittävästi asioita keski-ikään tai eläkeikään mennessä. Lintu elää tätä hetkeä.

– Vaikka linnut koko ajan puuhaavat ja pyrkivät sopeutumaan, ne eivät murehdi, mistä löytävät ensi viikolla matoja ruuaksi tai saavat oksan sateensuojaksi. Erilaiset pelot ovat ihmisen helvetti. Lintu ei tunne kuolemanpelkoa eikä sure, kauanko se mahtaa vielä elää. Se on ihmistä luontevammin kytkeytynyt elämään.

– Kun sanotaan, että pitää aina muistaa elää tätä päivää, se tulee kylä aika konkreettisesti linnuissa näkyville, Haapasalo sanoo ja seuraa tai vaalla lentävän tiiran liikettä.

Ihminen: tyhjiyden täyttäjä?

Ihminen on aina halunnut kohota siiville, osata lentää. Haluaisivatko valokuvaaja ja runoilija itsekin kohota sii-

ville ja päästä liitämään meren ylle?

Haapasalo arvelee pääsevänsäkin lentoon kuvallisen ilmaisun kautta. Hän kertoo, että lentävien lintujen kuvaaminen on teknisesti hyvin haastavaa, mutta toisaalta palkitsevaa, sillä lentävä lintu on mitä otollisin kohde ilmaisemaan lentämisen syvällisempiä tasoja ja merkityksiä.

– Kuvallisestikin lentäminen on mieleenpainuvaa: linnun aerodynaaminen rakenne on ihmeellinen. Linnun siipi on mestariluomus, sen luutkin ovat ontot. Lentäminen tekee linnuista näkyviä esimerkiksi valtaisissa muuttoparvissa, mutta yksikin lintu voi kiinnittää huomion taiturimaisella lennollaan tai ainutlaatuisilla muodoillaan tai väreillään.

Pinjolalle lentämisen kaipuu tuo mieleen kaksi ulottuvuutta. Toisaalta ihmisen, joka pakotettuna elämään maassa katsoo asioita vain tietyltä tasolta ja tietystä perspektiivistä ja jonka näkökenttä rajautuu pieneen piiriin: perheeseen, omaan työpaikkaan, lähiystäviin, harrastuksiin.

– Lintu taas voi kohota korkealle, nähdä valtavan määrän maastoa yhdellä kertaa ja tajuta sitä kautta oman pienuutensa. Lentämisen lumous on siinä, että voi hahmottaa, miten mitätön on ja vapautua samalla siitä ajatuksesta, että minun pitäisi kyetä tekemään jotain ihmeellistä tässä maailmassa, olemaan jotakin enemmän kuin joku toinen. Se vapauttaa kunnianhimon ja menestymisen halun ansasta, Pinjola kuvaa.

Myös Haapasalon mielestä lentäminen antaa toisenlaista perspektiiviä. Hän kuvaa kaakkuria, joka pesii

*Nina Pinjolan runo kirjasta
Samuli Haapasalo & Nina Pinjola,
Aves - Linnut,
MIRACOLI Kustannus 2006*

pienillä metsälammilla, jossa se joutuu suhteellisen isona lintuna nousemaan korkkiruuvimaisesti kehää kiertäen vedestä ylös ikään kuin kattilasta.

– Kun se lopulta pääsee ylös, se näkee laajasti maisemaa lentäessään pieniltä metsälammilta isommille järvenselille kalaan. Linnun näkökulma on aika lailla erilainen kuin vaikka lammen rannalla hyttysten purtavana olevalla valokuvaajalla, Haapasalo naurahtaa.

Toinenkin ihmisten universaaliin lentämisen kaipuuseen liittyvä teema löytyy kirjan teksteistä. Se on ihmisen tarve päästä irti kaikesta, saavuttaa positiivinen mielen tyhjyytensä.

– Yleensä tyhyydestä puhutaan negatiivisena: tyhjä tila pitäisi äkkiä päästä täyttämään jollain. Ihmisen tajunnanvirran katkeaminen on kuitenkin hyvä asia, sillä se mahdollistaa havaintojen tekemisen ja läsnäolon. Lentämisen kaipuu voi olla kaipuuta päästä irti, täydelliseen vapauteen ja tyhyyteen, joka onkin itse asiassa täyteyttä ja kaiken läsnäoloa, harmoniaa, Pinjola kuvaa.

– Se on irrrottautumista, joka antaa tilaa uudelle, luovalle ajattelulle, Haapasalo sanoo.

Pääjohtaja/valokuvaaja - toimittaja/runoilija

Mitä pääjohtaja ja toimittaja ajattelevat erilaisista rooleistaan valokuvaajana ja runoilijana?

Tekijöitä koko kysymys hymyilyttää. Heistä elämää ei voi jakaa toisensa poissulkeviin sektoreihin.

– Ihmisen elämä on kokonaisuus, jossa on erilaisia toisiinsa vaikuttavia ulottuvuuksia. Valokuvaaminen ja musiikki vaikuttavat osaltaan siihen, miten ilmaisen itseäni tai koen ympäristöni, Haapasalo kuvaa. – En esitä eri rooleja, vaan aidossa minussa on eri puolia.

Pinjola on samaa mieltä. Hän kertoo, että toimittajana hän on useimmiten kiinni annetuissa tekijöissä, haastateltava on joku tietty henkilö tiettyine ajatuksineen, aihe ja faktatkin ovat annetut. Hän on ikään kuin kirjuriin ja jossain määrin tutkijan roolissa. Hän kuvaa toimittajaa palvelijaksi, joka käyttää itseään instrumenttina välittääkseen jonkin sanoman eteenpäin muille ihmisille niin selkeänä ja kirkkaana kuin mahdollista.

– Itse haluaisin sen lisäksi myös herättää tekstillä aja-

*Miten kutsuu meri
laulaa
aikojen alun äänellä
äitini äidin äiti
ja enemmän.*

*Aaltojen kohinassa
levolliset käsivarret
kokoiseni kämmen
aika ennen syntymääni
aika elämäni jälkeen.*

tuksia ja saada lukijat pohtimaan, jos se on mahdollista. Se vaatii vastaanottokykyä, aitoa kiinnostusta ja luovuutta. Pohjimmiltaan kysymys on siitä, mahtuvatko omaan tajuntaan ne signaalit, joita toinen ihminen, haastateltava, antaa vai onko toimittaja niin täynnä omaa itseään ja ajatuksiaan, että kaikki energia menee esimerkiksi itseriitaisuuteen, epävarmuuteen tai itsetarkkailuun.


Runoja kirjoittaessaan Pinjola sanoo voivansa olla riipumpattomampi. Hän kuvaa runojen ja fiktion kirjoittamista ”vapaalennoksi”.

– Maailmassa on paljon asioita, jotka eivät ole niin kovin tärkeitä. Sitten on asioita, joilla on valtava merkitys. Runoja kirjoittaessani saan nostaa esiin niitä asioita, jotka katson tärkeiksi. Toivon, että sanoista välittyy merkityksiä ja ajatuksia ja joku saa jotakin.

Myös johtamisessa on oleellista ymmärtää ihmisiä, heidän ajatuksiaan ja toimintaansa. Haapasalo arvelee, että kaikissa ihmisissä on enemmän tai vähemmän luovuutta ja että tämän ymmärtäminen oman itsen kautta vahvistaa ja syventää kanssakäymistä ja auttaa asioiden eteenpäinviemistä. Luovuus parantaa johtamisen edellytyksiä.

– Se antaa työhöni näkemystä ja ulottuvuuksia. Luovuus näyttää, millä eri tavoin asioita voi analysoida ja tarkastella. Ilman luovuutta näkökulmani johtajana olisi rajallisempi.

Haapasalon mielestä luovuuden lisäksi inhimillisen elämän koko kuvan ymmärtäminen ja mielikuvitus luovat edellytyksiä johtamiselle.

– Finaviassakin ihmiset tekevät palveluammattissa suomalaisen yhteiskunnan kannalta tärkeitä töitä. Tavoittelemme hyvinvointia yhteiskunnalle, ja samalla kaikki kiertyy takaisin yleisinhimillisiin asioihin ja syvimmiltään inhimilliseen onneen. Organisaatio, ihmisten paras ja luova työ voidaan yhdistää, ja sen viestin haluamme myös välittää tämän kirjan kautta. 



Erkki Toivasen mielestä elämän tarkoitus tiivistyy arjen ilojen ympärille: *"Kaikkein tärkeimpiä asioita elämässä ovat onnistuneet ihmissuhteet, rakkaus ja ystävät."*

EUROSAURUKSEN *eväät*

Teksti **Tuuli Virta** Kuvat **Marja Helander**

Erkki Toivanen muistuttaa, että tiedolla ei ole itseisarvoa vaan tiedon tehtävänä on avata ovi ymmärrykseen.

Eurooppalaisuuden sielu, maailmankansalainen, eurosaurus – siinä lempinimiä miehelle, jonka äänen ja olemuksen sadattuhannet suomalaiset ovat oppineet tuntemaan television välityksellä. Gentlemani-tyyppinen Erkki Toivanen on asettunut tällä kertaa kameran eteen piknik-pöydän ääreen Helsingin Kaivopuistossa ja on tietysti kuin kotonaan: Toivanen ja englantilainen teehetki sopivat niin luontevasti yhteen, että mies valittiin aikoinaan jopa Liptonin teemainokseenkin.

Toivanen on asunut vuosikymmeniä Pariisissa ja Lontoossa, joista jälkimmäinen on ollut miehen tukikohta jo 1960-luvulta asti. Tälläkin kertaa itse itseään eurosaurukseksi kutsuva mies vierailee Suomessa vain kolme päivää työn merkeissä ja nousee sen jälkeen taas lentokentälle Heathrow'hin vievään koneeseen.



”Rikastuttava matkailu on sitä, että ymmärtää ihmisyyden ykseyden.”

– Nimi eurosaurus on peräisin Eurooppa-aatteen isoisältä **Otto von Habsburgilta**, jonka lapsenlapset olivat aikoinaan kysyneet häneltä: ”Isoisä, oliko sinun aikanasi dinosauruksia?” Mies oli vastannut naureskellen lapsenlapsilleen: ”Ei, mutta edessänne seisoo nyt eurosaurus.”

Toivanen on totta tosiaan aito eurosaurus: hän on kirjoittanut eurooppalaisuudesta kirjoja ja lukuisia aikakauslehtiartikkeleita. Laaja-alaisen ja

pitkän Euroopan kokemuksensa ja tuntemuksensa ansiosta hänen näkemysensä luotaavat syvälle eurooppalaiseen kulttuuriin. Toivanen puhuu itsestään mielellään ”eurooppalaisena”, mutta myöntää, ettei paljon ulkomailta asuneen ole helppoa määritellä yksioikoisesti identiteettiään.

– Kansallinen identiteetti ja rakkaus juuriin ovat hyvin tärkeitä minulle. Olen kotoisin Pohjois-Savosta ja voin olla eurooppalainenkin vain

suomalaisena. Jos ei tunne juuriaan, ei tunne myöskään olevansa mistään kotoisin. Identiteetti ei ole kuitenkaan mikään vankila. Maailmankansalaisuus on sitä, että kokee olevansa kotonana kaikilla eri mantereilla.

Ei mitään maiden keräilyä

Toivanen, jos joku, on matkustellut paljon jo pienestä pitäen.

– Isälläni oli systemaattinen tavoite käyttää minut kaikissa Suomen kaupungeissa. Siihen aikaan Suomessa oli tosin vain 36 kaupunkia, mutta joka tapauksessa olen isälleni tästä matkustelusta erittäin kiitollinen.

Ensimmäisen lentomatkinsa Erkki-poika teki 8-vuotiaana vuonna 1946.

– Lensimme isäni kanssa Kuopiossa Helsinkiin Aeron DC-3-koneella. Se oli varmasti ikimuistoisin lentokokemukseni. Muistan vieläkin, kun katsoin haltioituneena ulos koneen ikkunasta. Istun yhä yleensä ikkunapaikalla, mutta matkustamisen hohto on kadonnut jo aikoja sitten.

Nykyään Toivanen pitää rikastuttavana matkailuna sitä, että oppii nauttimaan elämän kirjosta ja osaa ymmärtää toista, itselle vierasta – ja että ymmärtää ihmisyyden ykseyden.

– Minusta olisi pöyristyttävä ajatus lähteä maailmalle harrastamaan vain pinnallista kiertelyä. En ole mikään maiden keräilijä vaan pelkän näkemisen sijasta haluaisin oppia ymmärtämään paikallisia ihmisiä, kulttuureja ja tapoja. Me olemme ihmisiä kaikki ja tämän apinalajin edustajina hyvin samanlaisia.

Toivanen jäi eläkkeelle Yleisradion toimittajan ja kirjeenvaihtajan tehtävistä vuonna 2001, mutta töiden tekeminen ja matkustaminen eivät suinkaan päättyneet siihen.

– Elämäni on ollut täynnä matkustusta. Viime vuonna kävin muun muassa Kiinassa, Karibiassa, Ranskassa,

Suomi-kuva Erkki Toivasen silmin

”Pienten maiden kuvat ovat ihmisten mielissä kovin selkiytymättömiä, ja Suomikin on aina esittänyt hyvin pientä roolia maailmannäyttämöllä. On ollut myös aikoja, jolloin Suomi-kuva oli erittäin huono. Nokiakin oli monille japanilainen.

Vasta Euroopan unionin myötä

Suomi-kuva sai kehukset. Nyt kuva on hyvin valoisa, parempi kuin koskaan aikaisemmin. Suomalainen kulttuurielämä, musiikki, tanssi, koululaitos, teknologia... Ulkomaalaiset löytävät monia myönteisiä piirteitä suomalaisuudesta.

Olemme päässeet aallonharjal-

le, mutta vielä pitää oppia surffamaan. Emme ole missään nimes- sä täydellisiä. Englantilaiset sano- vat aina, että kauneus on katsojan silmissä. Se kannattaa pitää mie- lessä ja katsoa joskus myös silmien taakse.”

Espanjassa ja Portugalissa, ja niiden lisäksi tein 24 matkaa Suomeen – enkä suinkaan pelkää Helsinkiin, hän sanoo ja kertoo näkemyksensä erilaisista lentokentistä:

– Jos helveti on olemassa, niin se on Frankfurtin lentokenttä. – Se on jollain tavoin niin kafkamainen, eräänlainen kadotus pitkin käytävien, jotka vain jatkuvat ja jatkuvat. Lontoon Heathrow on ehkä sitten helvetin esikartano, sellainen ruma rähjäke, mutta käsittämätöntä kyllä, se toimii. Helsinki-Vantaa saa melkein kiitettävän arvosanan: jonkinlainen liukusysteemi kyllä tarvittaisiin ulkomaan ja kotimaan terminaalien välille.

Kiireisimpinä matkustusvuosinaan Toivanen saattoi lentää parikin kertaa viikossa Suomeen.

– Se oli jatkuvaa liikettä. Vaikka asuinkin Lontoossa, kyllä siinä isänmaan rakkaat äidinkasvat pysyivät mieles- sä, hän naurahtaa.

Sivistyksen soturi

Toivanen puhuu mielellään yhteisvastuun, sivistyksen ja henkisen kehityksen merkityksestä.

Hän myös uskaltaa ottaa kantaa: esimerkiksi marras- kuussa 2005 toimittajakonkari arvosteli ankarasti ranskalaisia poliitikkoja Ranskassa tapahtuneiden mellakoi- den johdosta.

– Olemme tällä maapallolla yhteisten ongelmien ja haas- teiden edessä, emmekä selviä niistä, ellei välillemme synny aitoa ymmärrystä. Ihmisissä oleva paha selittyy usein sil- lä, etteivät ihmiset ymmärrä toisiaan, vaan kokevat muut vihamiehkiseen. VäkivaltaisuuDET Balkanilla ja koko ve-

rinen viime vuosisatamme ovat tästä konkreettisia esi- merkkejä.

Onko ihminen sitten paha jo perusluonteeltaan?

– Ei välttämättä, Toivanen aloittaa ja hiljentyä hetkeksi pohtimaan asiaa itsekseen ennen kuin jatkaa: – Olisi kui- tenkin hyvin sinisilmäistä ajatella, että jokaisen sisällä oli- si kultaa. Kyllä pahuutta, ahneutta ja vallantavoittelua on paljon. Ei tarvitse kuin seurata tilannetta vuoroin Zimbab- wessa, Kongossa, Darfurissa tai missä tahansa kriisipesä- keessä, niin on myönnettävä, että tämä on totta.

Toivonen painottaa, että ihminen voi kehittyä jos it- se niin haluaa.

– Se edellyttää kuitenkin avointa mieltä, tietoa, oppi- mista ja ymmärrystä – sivistystä. Eikä se tapahdu hetkes- sä. Sivistys ei ole tietoviisautta, vaan elämäntapa. Sivist- tynyt ihminen on mieleltään avoin, ennakkoluuloton ja valmis kiinnostumaan kaikesta. Hän osaa iloita ihmis- ten erilaisuudesta, mutta kohtelee kaikkia samanarvoisi- na. Hänelle tiedolla ei ole itseisarvoa, vaan tieto avaa oven ymmärrykseen.

Toivasen mukaan ihmisen parhaita ominaisuuksia ovat niin sanotut ”vanhat hyveet”.

– Siis avoimuus ja eläytymiskyky, joita myös sympa- tiaksi ja empatiaksi kutsutaan. Niiden avulla ihmiset voi- vat ymmärtää toinen toisiaan.

Työtä vai rahantekoa?

Suomalaisessa yhteiskunnassa Toivanen on huolissaan eri- tyisesti suomalaisten masentuneisuudesta, aikaisesta eläk-

”Sivistys ei ole tietoviisautta vaan elämäntapa.”

keelle jäämisestä ja työmoraalin heltyemisestä. Ongelmiin on monia syitä, mutta Toivanen nostaa niistä yhden ylitse muiden.

– Monilla suomalaisilla työpaikoilla on alikehittynyt henkilöstöpolitiikka. Henkilöstöä ei osata kiittää, arvostaa ja ymmärtää. Kokemusta ja tietoa ei arvosteta tarpeeksi. Minuakin kehoitettiin siirtymään eläkkeelle Yleisradiosta jo 50-vuotiaana, kun monet virkaveljeni Yhdysvalloissa ja Briteissä siirtyvät eläkkeelle vasta 80-vuotiaina.

Toivanen toivoo, että hyvä henkilöstöpolitiikka löytäisi tiensä myös Suomeen.

– Emme saa hyviä työntekijöitä ulkomailta, ellei asiaan puututa vakavasti, Toivanen täryyttää, mutta jatkaa sitten naureskellen. – Toivon tietenkin, että olen vain pudonnut Suomen tapahtumien kerkasta ja että asiat ovat täällä jo paremmin.

Toivanen on huolissaan myös siitä, että moni tämän päivän nuori haluaa rikastua nopeasti ja jäädä eläkkeelle ennen aikojaan, nuorimmat jo 40-vuotiaina.

– Se on täysin sairas ilmiö. Nykyisin on helppoa kääriä rahaa, mutta sen myötä myös arvot menevät helposti mukkelis makkelis. Sitä paitsi pikaisesti hankitulla omaisuudella on tapana myös kadota hyvin nopeasti.



”Katkaisuhoitoon” Karibialle

Toivanen on itse ollut aina ahkera työntekijä ja tekee vielä tänäkin päivänä, 69-vuotiaana, tv- ja radoraportteja, luennoi korkeakouluissa, seminaareissa ja konferensseissa, kirjoittaa ja toimii aktiivisesti yhteiskunnallisena vaikuttajana.

– Työn tekeminen merkitsee minulle ennen kaikkea henkistä rikastumista. Olen kiitollinen siitä, että olen saanut tehdä työtä, joka on antanut mi-

nulle valtavasti tietoa ja sisältöä elämään. Minulle työ ei ole koskaan maistunut työltä vaan on aina ollut hyvin miellyttävää.

Toivasen mukaan sellainen ihminen, joka antaa työlle kaiken aikansa ja unohtaa yksityiselämänsä, joutuu maksamaan kalliin hinnan.

– Pelkkä työ ja varsinkin rahateko ovat elämän tuhlausta. Kaikkein tärkeimpiä asioita elämässä ovat mielestäni onnistuneet ihmissuhteet, rakkaus ja ystävät.

Toivanen kertoo, että alkava kesä kuuluu häneltä itseltään suurelta osin kirjoitustöiden parissa Englannissa. Eläkeläisen työtahti kuulostaa hurjalta, mutta mies vakuuttaa ehtivänsä lomailukin projektiansa välissä. Hän suuntaa joka talvi kuukaudeksi ”katkaisuhuoltoon” Karibianmerelle ja lataa akkuja silloin, kun Pohjolassa synkistellään kylmässä ja pimeässä.

– Viimeiset kolmekymmentä vuotta olen katkaissut talveni matkustamalla tropiikkiin. Trinidad on muodostunut minulle erityisen läheiseksi lomakohteeksi, siellä tapaan hyviä ystäviäni ja läheisiäni eri puolilta maailmaa. Lomailu ja rentoutuminen ovat tärkeitä sekä ihmisen fyysiselle että psyykkiselle hyvinvoinnille. Tropiikissa olen täysin lomavaihteella: silloin minua ei tavoita edes kännykästä.

Unelmien lähteillä

Oikeanlaiseen työn ja levon suhteeseen sekä pienistä asioista iloitsemiseen tiivistyy Toivasen mielestä myös elämän tarkoitus.

– Mehän emme elämän tarkoitusta onneksi tiedä, ja ehkä hyvä niin, sillä voisi olla masentavaa huomata, ettei elämällä olekaan mitään tarkoitusta, kirjeenvaihtajakonkari pohtii ja jatkaa pehmentäen. – Ehkä saman asian voisi kääntää niin päin, että elämä on tarkoituksetonta, ellei

iloitse siitä mahdollisuudesta, että on syntynyt elämään.

Toivasen mielestä elämän tarkoitus voisi siis olla elämän ilo, sen kaikkein laajimmassa merkityksessä.


– Ilo syntyy minulla esimerkiksi kodista, lähimmäisistä, rakkaista ystäväistä, klassisesta musiikista, kauniista kevätpäivästä, lemmikkikissasta – eli niin sanotuista pienistä asioista, jotka todellisuudessa ovat niitä elämän suurimpia asioita.

Toivanen pohtii, että maailma on liian haastava paikka, jotta sitä voisi kukaan oppia täysin tuntemaan ja ymmärtämään.

– Kyllä tässä vielä hyvin keskeneräisiä ollaan, mutta ehkä se juuri on koko elämän paras puoli: ettei voi koskaan sanoa olevansa valmis.

Onko konkarilla vielä unelmia vai joko hän on saanut niistä tarpeekseen?

– Pikkupoikana unelmoin, että pääsisin käymään Kuusaa ja Marsissa, mutta olen hyväksynyt sen, että ne haaveet tuskin enää toteutuvat, Toivanen virnistää.

– Ainahan sitä on unelmia, mutta ehkä se on loppujen lopuksi parempi, etteivät ne toteudu. Usein niistä tulee kuitenkin pettymyksiä. Ei minulla siis ole mitään ihmeellisiä unelmia. Samanlaisia ne ovat kuin monella muullakin, esimerkiksi terveenä pysyminen tai että saisi olla vähän enemmän kotona. 

Erkki Toivanen

– **Syntynyt:** 18.5.1938 Kuopiossa

– **Koulutus:** valtiotieteiden maisteri 1962, Helsingin yliopisto

Toimittajanura:

– aloitti 1963 Lontoossa BBC:n World Servicen suomenkielisellä osastolla

– kutsuttiin Yleisradion tv-uutisiin 1969: aluksi ulkomaantoimittajana ja vuodesta 1972 Ylen kirjeenvaihtajana Lontoossa

– siirtyi Pariisiin vuonna 1982, viisi vuotta myöhemmin Ylen erikoistoimittajaksi ja -kirjeenvaihtajaksi tehtävänä raportoida Euroopan yhdentymiseen liittyvistä kysymyksistä

– jäi eläkkeelle Yleisradiosta 2001,

mutta jatkanut ohjelmatyötä kirjoittamalla ja tuottamalla muun muassa 8-osaisen ”Henkinen Eurooppa” -televisiosarjan (2002–2003) kansallisen kulttuurimme siteistä rajojen takaiseen Eurooppaan

– tuottanut radioon ja televisioon kymmenittäin ohjelmia politiikasta, kulttuurista ja musiikista

– toiminut useiden lehtien kolumnistina ja kirjoittanut artikkeleita aikakauslehtiin ja eri alojen ammattijulkaisuihin

– tunnetaan myös luennoitsijana kansainvälisissä konferensseissa, korkeakouluissa ja kaupakamareissa sekä konserttien ja juhlatilaisuuksien juontajana

Julkaisut:

– Kahden puolen Kanaalin (Otava, 2001), Iltakävelyllä (Otava, 2002), Eurooppalaisuuden rajoilla (Otava, 2005)

Palkinnot ja tunnustukset:

– myönnetty useita palkintoja ja kunniamerkkejä, muun muassa Suomen Kuvalehden journalistipalkinto 1984, l'Ordre des Arts et des Lettres -ritarimerkki 1985 Ranskan kulttuuriin hyväksi tehdystä työstä, Suomen Leijonan ritarikunnan komentajan arvo 1997, Vuoden puhuja 1998, Suomen Kulttuurirahaston tunnustuspalkinto 1999, UKK-palkinto 2001, Vuoden ulkosuomalainen 2004 ja Reilun kaupan lähettiläs 2006

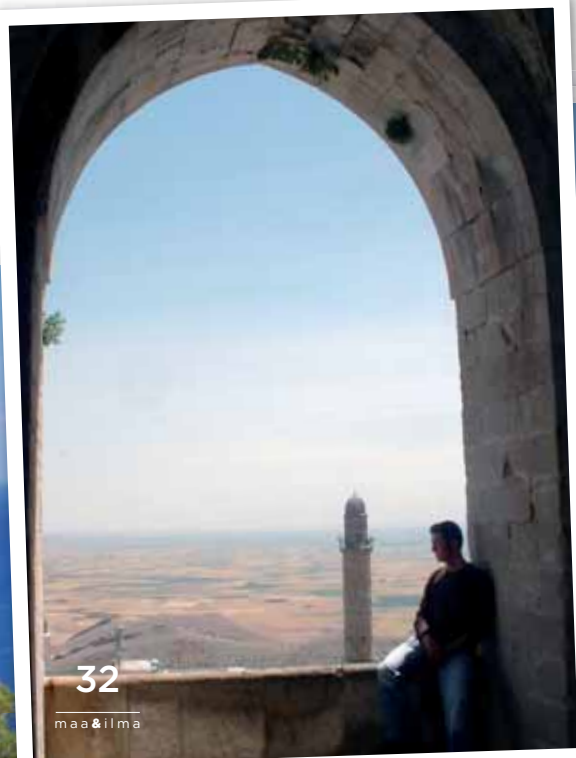


TURKIN *monet tarinat*

Teksti Hanna Myllys Kuvat Jyrki Komulainen ja SXC

Turkkiin pääsee lentäen helposti ja nopeasti, mutta idän ja lännen yhdistelmä on niin kiehtova, että lyhyenkin matkan jälkeen voi tuntua siltä kuin olisi käynyt pitkällä lomalla kaukomailla. Lue tästä lehdestä alkupalaksi mielenkiintoisia ruokatarinoita ja hemmottele vatsaasi perillä aitoturkkilaisella ruoalla! Koe tarinoiden Istanbul (entinen Konstantinopoli), joka on

maailman ainoa kahdessa maanosassa – sekä Euroopassa että Aasiassa sijaitseva kaupunki. Käy esimerkiksi tutustumassa entisen Topkapin palatsin upeisiin tiloihin, mutta lue ensin, millaista elämä muun muassa haaremissa todellisuudessa oli, niin saat retkistäsi irti enemmän.



Imaamin tasapaino ja muita ruokakertomuksia

Kaikki tuntevat kebabin ainakin pikaruokapaikkojen pahvilautasilta. Mutta entä muut turkkilaiset ruokalajit? Eräs tarina kertoo ruokalajista, jolla on niin mielikuvitusta kutkuttava nimi kuin *iman bayildi* eli ”imaami pyörtyi”!

Siispä... Elelipä, olelipa Turkissa imaami, yhteisönsä tukipylväs, viisas neuvonantaja ja rakastettu ystävä. Elämässä oli kuitenkin jo vahva keskipäivän tuntu. Oli korkea aika mennä naimisiin, jos halusi hyppytellä poikiaan ja pojanpoikiaan polvellaan ennen kuolemaansa.

Tuumasta toimeen. Pian imaami saattoi kertoa ystävilleen sopineensa avioliitosta varakkaan oliiviöljykaupiaan tyttären kanssa. Ällistyneet ystävät kiirehtivät onnittelemaan häntä lämpimästi, olihan tytöllä varmasti myötäjäisinään yllin kyllin arvokasta oliiviöljyä herkkuuuna tunnetun imaamin aterioihin.

Nuori vaimo saikin isältään uuteen kotiinsa peräti kaksitoista miehenkokoista oliiviöljyruukkuu. Häiden jälkeen hän keitti ruoaksi herkullista munakoisoa oliiviöljyssä kahdentoista päivän ajan. Imaami nautiskeli aterioista ja oli vaimoonsa kaikin puolin tyytyväinen. Kolmantentoista päivänä oli kuitenkin tarjolla arkisempi ateria, ja kun imaami kysyi syytä siihen, nuori vaimo vastasi oliiviöljyn olevan lopussa. Miehen olisi mentävä ostamaan lisää. Tämän kuultuaan tarkan markan taloutta kannattava imaami pyörtyi.

Täsmäruokaa tasapainon takeeksi

Toisen tarinan mukaan imaami tunsu tuota äkillistä heikotusta ruoan hou-

kuttelevan ihanan tuoksun tyrmäämänä. Kolmas kertoo imaamin pyörtyneen yksinkertaisesti siitä ilosta, että sai paaston loputtua taas syödä.

Niin tai näin, turkkilaisessa keittiössä tietty munakoisoa, tomaattia ja sipulia sekä runsaasti oliiviöljyä sisältävä, kylmänä nautittava ruokalaji tunnetaan edelleenkin nimeltä ”imaami pyörtyi”.

Tämän ruoan kokoonpanoon liittyy myös seuraava mielenkiintoinen lääketieteellinen yksityiskohta: Keskiäällä uskottiin, että kesällä on syötävä *iman bayildin* kaltaisia kylmiä ja kosteita ruokia, koska ne pystyvät vähentämään ihmisessä kuumalla ilmalla syntyvää liiallista sappea ja saattoivat siten elimistön neljä perusnestettä (veren, sapen, liman ja mustan sapen) taas tasapainoon. Sairauksien uskottiin näet johtuvan näiden nesteiden epätasapainosta.

Historian havinaa anopin silmän alla

Turkkia on siunattu leppeällä ilmastolla sekä monipuolisella kasvillisuudella. Alueellisesti vaihtelevia ruoka-aineita on ollut aina saatavilla riittävästi – pysyähän kylmimmänkin talvi-ajan keskilämpötila viitisen astetta plussan puolella. Lisäksi kuuluisa Maustetie kulki Turkin läpi, joten saatavilla oli yllin

”Meikäläinen näkkileipä olisi Turkissa kummajainen.”

kyllin myös monenlaisia itämaisia mausteita.

Ottomaanien valtakunta eli Turkin sulttaanikunta kattoi parhaimmillaan laajoja alueita Aasiassa, Afrikassa ja Euroopassa. Eri maiden ruokakulttuurit yhdistyivät monipuoliseksi keittiöksi. Monilla nykyisillä suosikkiruoilla on jopa 700 vuoden takaiset juuret! Historioitsijat ovat todistaneet, että esimerkiksi ensimmäiset *börekit* eli turkkilaiset täytetyt piirakat syötiin jo tuhat vuotta sitten. Nykyisinkin Turkissa sanotaan, ettei tytön kannata mennä vihille, ennen kuin hänellä on hyppysissään oikeaoppisten *börekien* teon taito. Kaupasta voi toki ostaa val-



Atatürkin lentoasema

Atatürkin lentoasema on nimetty Turkin tasavallan perustajan Kemal Atatürkin mukaan. Lentoasema sijaitsee Yeilköyn kaupunginosassa 24 kilometrin päässä Istanbulin keskustasta, jonne on asemalta suora metroyhteys.

Lentoaseman 186 000 neliömetrin kokonaispinta-alaan sisältyy neljäkerroksinen terminaalirakennus sekä Euroopan tällä hetkellä tiettävästi suurin parkkitalo.



Palvelut lähtöaulassa:

- **Ravintolat ja kahvilat**
Kolmessa seitsemästä ravintolasta tarjoillaan turkkilaisia perinneruokia. Kahviloissa on tarjolla myös kuuluisia turkkilaisia leivonnaisia ja jälkiruokia.
- **Tax free -myymälät**
Myymälöistä osa on avoinna koko vuorokauden. Huomaa! Lähtöporteilla on Gate Shop -myymälät.
- **Lasten leikkihuone**
Ilmainen leikkihuone lapsille sijaitsee tax free -alueella.
- **Löytöavaratoimisto.**
- **Lentokenttätaksi**
Vanhukset ja liikuntarajoitteiset saavat halutessaan kuljetuksen koneeseen.
- **Lounges**
First Class ja Business Class -matkustajille sekä muun muassa joidenkin luottokorttiyritysten asiakkaille.

Palvelut tuloaulassa

- **Sporttibaari**, jossa on iso TV-screeni.
- **2 kahvilaa**
- **9 kioskia**, joista osa auki koko vuorokauden.
- **Matkatavaroiden säilytys**
Matkatavaroiden säilytyspiste on käytettävissä koko vuorokauden.
- **Kohtaamispisteet**
Tuloaulassa on kaksi kohtaamispistettä.
- **Terveys**
Sekä ensiapupiste että apteekki palvelevat koko vuorokauden.
- **Rahavaihto**
Lentoasemalla on sekä rahavaihtoyrityksiä että pankkien toimipisteitä.



vaimoista ja jalkavaimoista, myös sulttaanin äidistä, tyttäristä ja muista naispuolisista sukulaisista. Pojatkin asuivat siellä äitiensä kanssa tiettyyn ikään asti. Haaremijärjestely ei ollut sikäläisittäin mitenkään epätavallinen, sillä ainakin kaupunkioissa lähes kaikissa muslimiperheissä naiset erotettiin omaan seuraansa aina 1900-luvulle saakka.

Valinnanvarasta huolimatta monet sulttaanit tyytyivät pariin–kolmeen tai jopa yhteenkin vaimoon. Toisaalta kerrotaan, että Murat III:n (1546–1595) hautajaisissa keuhutettiin ”yli sataa kehtoa”, joten vaimojakin on täytynyt olla merkittävä määrä!

Seraljin naisten keski-ikä oli vain 17 vuotta, ja monet tytöistä olivat vielä lapsia, joten tavalliset leikitkin ovat kuuluneet päivään. Itämaiseen tapaan kerrottiin paljon tarinoita. Runot, tanssi ja teatteri olivat monen suosiossa. Haaremissa vierailevat harvat miesnäyttelijät joutuivat esiintymään silmät sidottuina.

Orjasta odaliskiksi

Haaremi oli valtaisa rakennelma – siihen kuului miltei 400 huonetta. Korkea-arvoisilla naisilla oli haaremissa kokonaan omat asuntonsa, opissa olevat ”huonenaiset” eli odaliskit nukkuivat makuusaleissa.


Odaliskit olivat osmanivaltakunnan ulkopuolelta orjiksi ryöstettyjä tai vanhempiensa myymiä nuoria naisia, joista koulutettiin palvelusneitoja. Erityisen kaunis tai lahjakas orja saatettiin kouluttaa edelleen

jalkavaimoksi ja sitten hovinaiseksi. Odaliskit toimivat myös hallintoviranomaisten apulaisina, ja sulttaani valitsi vaimonsa odaliskien joukosta. Tämä oli korkein asema, johon haaremissa saattoi kohota hallitsevan sulttaanin äidin eli ”Valide sulttaanin” jälkeen.

Turvalliset miehet

Eräs ihmisryhmä eli eunukit oli erittäin vaikutusvaltaisessa asemassa. Suurin työllistäjä oli sulttaanin haaremi – enimmillään eunukkeja työskenteli siellä yli 800 henkeä. Ylintä kastia edustivat musta ja valkoinen pääeunukki, jotka toimivat itsensä sulttaanin lähimpinä neuvonantajina. Heillä oli valta määrätä muiden elämästä ja kuolemasta. He valvoivat valtion varainkäyttöä ja vaikuttivat arvostettujen virkojen jakoon. Eunukkien valtaa selittää osaltaan se, että päinvastoin kuin muut neuvonantajat he eivät voineet tavoitella valtaa perheelleen ja suvulleen.

Muurien ulkopuolelle?

Haaremijärjestelmän hajotessa vuonna 1909 haaremissa oli vielä 370 naista ja 127 eunukia. Aukkaiden omaisia etsittiin lehdistä. Kaikki eivät kuitenkaan edes halunneet lähteä, sillä eläminen tavallisessa maailmassa tuntui monesta haaremin kasvatilta omituiselta. Heille muurien ulkopuolinen hyörintä saattoi olla yhtä outoa ja eksoottista kuin tarinat Seraljin elämästä nykyihmiselle. 



TURKU

Neuvostonostalgiaa virolaisittain

1 Kesällä 2007 Turussa vierailevilla on mahdollisuus tutustua virolaiseen leikkikaluteollisuuden sekä samalla naapurimaan lähihistoriaan ja lastenkulttuuriin. Turun linnassa on esillä Tarton lelu-museon näyttely Huvia ja hyötyä lapsille – leikkikaluteollisuutta Neuvosto-Virossa, joka esittelee neuvostoaikana Virossa tuotettuja osin myös suomalaisille tuttuja leluja ja pelejä. Näyttelyn vanhimmat esineet ovat 1940-luvulta ja uusimmat 1990-luvun alusta. Virolaisten lelujen lisäksi esillä on neuvostoliittolaisia leikkikaluja. Näyttelyssä on lisäksi elokuvanurkka, johon voi istahtaa katsomaan lyhytelokuvaa virolaisista leikkikalusta.

Huvia ja hyötyä lapsille – leikkikaluteollisuutta Neuvosto-Virossa -näyttely.

Turun linna, Turku 15.6.2007- 30.9.2007

OULU

Säveliä suvessa

2 Suvun Sävel -iskelmäfestivaali järjestetään Oulussa jo viidennen kerran tutulla, idyllisellä Oulun Aittatorilla. Suvun Sävel on kohentanut tarjontaansa entisestään ja palvelee alueen musiikkidiggareita monipuolisesti ja ammattitaitoisesti. Esiintyjät ovat kotimaan kirkkaimpia tähtiä. Suuren suosion saaneen karaokekilpailun finaali järjestetään 20. heinäkuuta Suvun Säveln yhteydessä. Huomaa, että festivaali on siirtynyt viikkoa aikaisemmaksi aiempiin vuosiin nähden!

Suven sävelet -festivaali

Oulu 20.-21.7.2007

JYVÄSKYLÄ

Enemmän kuin ralli

3 Rallin MM-sarjan Suomen osakilpailu, Neste Oil Ralli, järjestetään tänä vuonna 57. kerran Keski-Suomen kauniissa maisemissa. Elokuun alkuun pällannut MM-sarjan yhdeksäs osakilpailu kerää jälleen osallistujia rallimaailman huipulta. WRC-autojen lisäksi Neste Oil Rallissa nähdään taas Junioreiden mestaruussarjan osallistajat sekä nyt jo toista kertaa Ford Fiesta Sporting Trophy Internationalin osanottajat. Lisäksi lauantain lenkillä ovat mukana kansallisen Fryhmän kilpurit taistelemassa Vuoden Vetomies -tittelistä. Kilpa-ajon lisäksi tapahtuma tarjoaa muutakin meininkiä kaikille vauvasta vaariin. Paviljongin alue kuhisee väkeä, ja tapahtumia on ralliviikonlopun aikana niin huoltoalueella kuin kilpailukeskuksessakin. Mukana ovat jälleen muun muassa RallyExpo, Rally Show sekä viime vuonna lanseerattu Family World perheravintoloinen.

Neste Oil Ralli

Jyväskylä 2.-5.8.2007



HELSINKI

Rytmejä, taidetta, mystiikkaa

4 Suomen suurimman monitaidefestivaalin ohjelma on runsaampi kuin koskaan. Kesän herkkupaloihin kuuluvat Meripuistoon kohoava sirkustelta, teatterin ja tanssin kansainväliset huippuvieraat, ulkoilmaelokuvateatteri Lasipalatsinaukiolla sekä läpi yön sykkivä Taiteiden yö. Myös musiikin ystäville tarjotaan erinomaisia elämyksiä aina klassisen musiikin ulkomaisista ja kotimaisista huippunimistä lastenmusiikkiin, elektronisen musiikin eri alalajeihin ja svengaavaan jazziin.

Helsingin juhaviikot

Helsinki 17.8.-2.9.2007

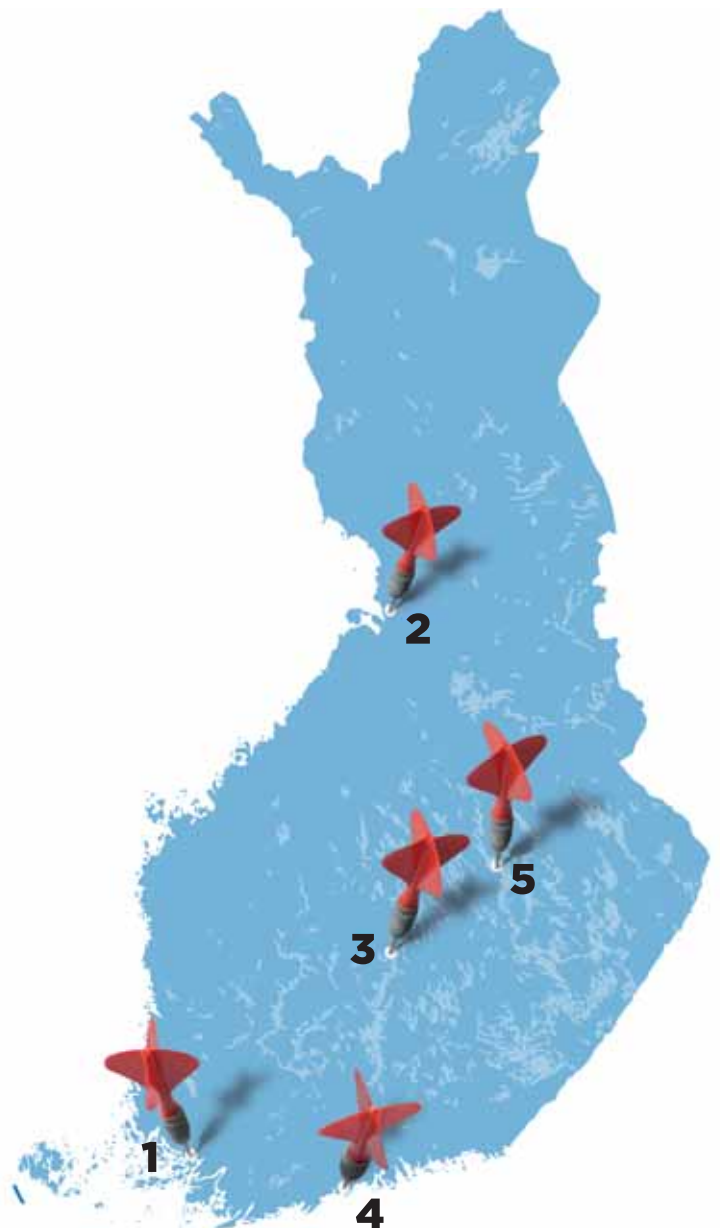
KUOPIO

Viinin juhlaa ja Portugalin makuja

5 Kuopion kansainvälinen viinijuhla on tutustuttanut suomalaisia vuosittain vaihtuvan teemamaan viini-, ruoka- ja musiikkikulttuureihin jo kymmenen vuotta. Tähän mennessä viinikylässä ovat esittäytyneet Itävalta, Unkari, Italia, Kalifornia, Espanja, Kreikka, Etelä-Afrikka, Ranska, Chile ja Australia. Tänä kesänä Kuopion kansainvälinen viinijuhla on omistettu Portugalille, portviinin ja vinho verden kotimaalle. Teemamaaksi Portugali on varsin ajankohtainen valinta, sillä sen suosio viinimaailmassa on kovassa nousussa. Viinijuhlavieraita viihdyttää korkeatasoinen kotimainen esiintyjäkaarti, ja päivittäin kuullaan myös aitoa portugalilaista fado-musiikkia.

Kuopion kansainvälinen viinijuhla

Kuopion matkustajasatama 29.6.-7.7.2007



terminaalilegendoja

Matkalla Kokkolaan

Parkkihalliin autonsa jättänyt mies huomasi unoh-
taneensa parkkilipun autoon eikä innostunut aja-
tuksesta lähteä sitä enää sieltä hakemaan. Hän
päätty kysyä apua virkailijalta.

– Missä voimme maksaa pysäköintimaksun, kun
automme on P3:ssa ja lippu on jäänyt autoon?

– Ikävä kyllä taitaa olla niin, että se pitäisi hakea
sieltä autosta se lippu.

– Jaa. Me emme siis voi maksaa Kokkolassa, kun
sinne me olemme matkalla?

– Ikävä kyllä maksu pitäisi maksaa ennen poistu-
mista parkkihallista.

Kenttää suurempi Jumbo

Lentokenttävirkaillija matkusti töihin bussilla nu-
mero 615 Helsingistä. Vantaalla, kauppakeskus
Jumbon kohdalla kuski kuulutti seuraavan py-
säkin.

– Jumbon pysäkki.

Vierustoveri mietti kuulutusta hetken, kunnes ky-
syi virkailijalta uteliaana:

– Mikäs tämä Jumbo nyt sitten on?

Virkailija selitti Jumbon olevan uusi kauppakeskus
pysäkin läheisyydessä, mihin vierustoveri vastasi
vilpittömän hämmästyneenä.

– Jaa-a, minä ajattelin, että se Jumbo on lento-
kone, joka on niin iso, ettei se mahdu lentoken-
tälle. Että sen Jumbon matkustajat jäävät sitten
tänne.

Piilokamera

Pysäköintialueen virkaillija päivysti Helsinki-Van-
taan kotimaanterminaalin automaattikassalla, kun
nuorehko mieshenkilö tuli hänen luokseen ja löi
tiskille läjän kolikoita.

– Nämä kolikot tulivat teidän ulkoautomaatista
lipun sijaan.

Pysäköinnin virkaillija kiitti ja kehui, että maail-
massa taitaa sittenkin vielä olla rehellisiä ihmisi-
ä. Tähän kaveri olikin perusteellisen rehellinen
ja tokaisi:

– Rehellisyydestä en tiedä, mutta olin varma, et-
tä olen piilokamerassa, ja olisi ollut niin noloa,
jos minua olisi sitten kuvattu tunkemassa raho-
ja taskuun.

TAIVAALLA

Lumoavat

Teksti: Tuuli Virta Kuvat: SXC

Tiesitkö, että leijoilla on liikutettu niin
ihmisiä kuin tavaroitakin jo
vuosituhansia sitten?

Muistatko vielä, kun juoksit
lapsena naru kädessäsi aukealla
pellolla minkä pienistä jaloista-
si pääsit? Kun läkähtynyt puus-
kusutus muuttui ilonkiljahduksiin
tuulen vihdoin napattua muo-
vikankaasta kiinni? Kun väri-
käs nelikulmio nousi komeasti
kohti aurinkoa ja leijan pyrstö
väpätti tuulessa kuin iloiten it-
sekin – vapaudesta, keveydestä,
lentämisen lumosta?

Nykyisin erilaisia leijatyyp-
pejä on niin runsaasti, että pe-
rinteisiä leijoja lennättäneen pää
menee helposti pyörälle. Ensini-
näkin leijat voidaan luokitella
käyttötarkoituksensa mukaan
kahteen luokkaan: taito- ja te-
holeijoihin. Toiseksi leijoja voi-
daan jaotella ohjausnarujen lu-
kumäärän perusteella. Kolman-
neksi jaottelua voidaan tehdä ul-
koisen olemuksen mukaan: on
pumpattavia leijoja, patjaleijoja
(avoimia ja suljettuja malleja),
deltoja sekä timantti- ja laatik-
koleijoja.

Viime aikoina myös monen-
laiset radio-ohjattavat lennokit
ovat vallanneet taivastilaa pe-
rinteisiltä leijoilta. Parhaimmil-
laan nämä koneet lentävät niin
kauas ja korkealle kuin lennättä-

jällä riittää näkökykyä. Kaikille
pelkkä maan kamaralla seisos-
kelu ei kuitenkaan riitä. Paljon
hohdokkaampaa on päästä it-
se kokemaan tuulen tuiverrus
hiuksissa, ilmapirran aikaan-
saama keveyden tunne ja vauh-
din hurma. Yläilmoihin pääsee
tänä päivänä monin keinoin, ja
jopa korkean paikan kammos-
ta kärsivillekin on tarjolla rat-
kaisu: viime vuosikymmenel-
lä kehittynyt leijalautailuhar-
rastus, jossa ideana on käyttää
riittävän isoa vetoleijaa liikutta-
maan harrastajaa laudan pääl-
lä vedessä. Surfiaudan ohella
leijojen näkee vetävän suksilla,
lumilaudalla, kelkalla, rullaluus-
timilla tai jopa kanootilla liik-
kuvia ihmisiä kymmenien kilo-
metrien tuntivauhilla.

Leijoilla ja liidokeilla on pit-
kä ja monivaiheinen historia, ja
aikojen saatossa ne ovat merkin-
neet eri kulttuureille ja yhteis-
öille erilaisia asioita. Uskonnol-
listen rituaalien ja tieteen kehi-
tysaskeleiden ohella leijat ovat
liittyneet usein tavalla tai toi-
sella valtataisteluihin ja sodan-
käyntiin. Kiinassa jousimiehiä ja
tiedustelijoita nostettiin leijoilla
pilviin jo vuosituhansia sitten.

leijjat



Ensimmäisessä maailmansodassa suurvalloilla oli omat leija-osastonsa, ja tiedustelun lisäksi leijojen avulla pudotettiin pommeja vihollisen niskaan. Nykyäänkin leijoilla käydään vielä ilmataisteluja. Esimerkiksi Japanissa suosittua ajanvietettä ovat leijataistelukilpailut, joissa pyritään katkaisemaan vastustajan leijan naru.

Moni on kuitenkin halunnut ilmaista leijan avulla myös muita kuin sotaisia tunteita. Kaunokirjallisuudessa ja esimerkiksi laulujen sanoituksissa leija on edelleen paljon käytetty, usein ihmissuhteisiin, kaipuuseen ja rakkauteen voimakkaasti liitetty symboli. Muistathan vielä, miten menevät Kirkan esittämän Leijat-laulun sanat?

*Luokses leijan, jonka lähetin yli vuorten
tuuli kuljettaa, tuuli kuljettaa*

*Luokses kauniit ajatukset mun yli vuorten
tuuli tuoda saa, tuuli tuoda saa*

viisi tähteä



Sherlock Holmes -museo

Salapoliisi Sherlock Holmes saa yhä kasapäin kirjeitä osoitteeseen 221b Baker Street. Osassa pyydetään apua ongelmissa, joita poliisi ei ole osannut selvittää, toisissa pyydetään nimikirjoitusta tai hehkutetaan Sherlockin ne Routta. Kaikkiin saavat ystävällisen vastauskirjeen: Herra Holmes on vetäytynyt eläkkeelle ja toimii nykyisin mehiläistarhurina Sussexissa.

Vaikka kyseessä on täysin fiktiivinen hahmo, yhteydenottojen jatkuva tulva pakotti avaamaan Sherlock Holmes -museon tähän kuuluisaan osoitteeseen. Ihailijakirjeisiin vastaa Abbey National Building Societyn palkkaliistoilla oleva "Holmesin sihteeri".

Museon ulko-ovella on soitto kellon vieressä pieni lappu, jossa "taloudenhoitaja rouva Hudson" eli museon työntekijä pyytää soittamaan kelloa ja odottamaan. Pian hän tulee avaamaan ja johdattaa vierailijan kuuluisat seitsemäntoista askelmaa salapoliisiin ja hänen ystävänsä ja asuintoverinsa tohtori Watsonin asuinhuoneisiin.

Museo on mielenkiintoinen vaikkakin kuvitteellinen läpileikkaus viktoriaanisesta Lontoosta. Kirjoissa mainitut tavarat - viulu, piipputupakka persialaistohvelissa ja laboratoriovälineet - ovat oikeilla paikoillaan. Takanreunuksella on jopa Irene Adlerin valokuva. Rouva Hudson myy matkamuistoja ja jakaa Holmesin nimikirjoituksella varustettuja käyntikortteja.

Teksti **Hanna Mylly**

Kuva **Sherlock Holmes museum, London**

Finavia pitää Suomen ilmassa



Ivalon lentoasema

Lentokentäntie 290
99800 Ivalo

Enontekiön lentoasema

Hetantie 775, PL 8
99401 Enontekiö

Kittilän lentoasema

Levintie 259, PL 88
99100 Kittilä

Rovaniemen lentoasema

Lentoasema, PL 8182
96101 Rovaniemi

Kemi-Tornion lentoasema

Lentokentäntie 75
94500 Lautiosaari

Kuusamon lentoasema

Lentokentäntie
93600 Kuusamo

Oulun lentoasema

Oulunsalo, PL 33
90461 Oulunsalo

Kajaanin lentoasema

Lentoasema
87100 Kajaani

Kruunupyyn lentoasema

Lentäjäntie 162
68500 Kruunupyyn

Kuopion lentoasema

Lentokentäntie 275
70900 Toivala

Vaasan lentoasema

Lentokentäntie 159, PL 96
65101 Vaasa

Joensuun lentoasema

Lentoasemantie 30
80140 Joensuu

Varkauden lentoasema

Lentoasemantie 130
79600 Joroinen

Jyväskylän lentoasema

Lentoasemantie 70
41160 Tikkakoski

Savonlinnan lentoasema

Lentoasemantie 50
57310 Savonlinna

Porin lentoasema

Lentoasemantie 1
28500 Pori

Tampere-Pirkkalan lentoasema

Varikontie 14
33960 Pirkkala

Lappeenrannan lentoasema

Lentokentäntie 2
53600 Lappeenranta

Turun lentoasema

Lentoasemantie 150
20360 Turku

Helsinki-Vantaan lentoasema

PL 29
01531 Vantaa

Helsinki-Malmin lentoasema

Malmi
00700 Helsinki

Mariehamns flygplats

Flygfältsvägen 67
22120 Mariehamn